

บทที่ 6

สรุปผลการศึกษา และข้อเสนอแนะ

การศึกษาชีวิตแรงงานข้ามชาติในชุมชนตำบลโคกขามภายใต้แนวคิดสิทธิมนุษยชน สิทธิแรงงาน และแนวคิดความเป็นคนชายขอบที่ผ่านมาทำให้มองเห็นชีวิตของคนที่ต้องจากบ้านเมืองเพื่อมาแสวงหาสิ่งที่ดีกว่าภายใต้บริบทที่ไม่คุ้นชิน ทั้งภาษา วัฒนธรรม และจิตใจของผู้คนต่างเชื้อชาติ ต่างภาษา การจะดำเนินชีวิตให้อยู่ภายใต้บริบทดังกล่าวได้แรงงานข้ามชาติเหล่านั้นจะต้องปรับตัว ปรับความคิดต่อทั้งผู้คนและสิ่งแวดล้อมใหม่ๆให้ได้ เพื่อให้ตนเองรอดพ้นจากการถูกละเมิดสิทธิในด้านต่างๆเพราะความเป็นชายขอบของพวกเขา ซึ่งมีข้อสรุปดังนี้

6.1 ชีวิตแรงงานข้ามชาติในชุมชนตำบลโคกขาม

การศึกษาชีวิตแรงงานข้ามชาติในชุมชนตำบลโคกขามเป็นการนำเสนอเรื่องราวที่สะท้อนให้เห็นถึงชีวิตของแรงงานที่ต้องจากบ้านจากเมืองเพื่อเข้ามาแสวงหารายได้ที่ดีกว่าเดิม แต่ในท่ามกลางสิ่งแวดล้อมใหม่ สภาพสังคมใหม่ที่แรงงานเหล่านั้นเข้ามาอยู่เป็นสิ่งท้าทายที่จะต้องปรับตัวเพื่อให้สามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมใหม่ให้ได้ ขณะเดียวกันผู้คนที่เป็นเจ้าของพื้นที่ย่อมได้รับผลกระทบทั้งทางบวกและลบต่อการมาของแรงงานข้ามชาติ ซึ่งเรื่องราวของชีวิตแรงงานข้ามชาติและผลกระทบต่างๆที่เกิดขึ้นกับชุมชนสามารถอธิบายได้ตามกรอบของแนวคิดสิทธิมนุษยชน สิทธิแรงงาน และแนวคิดความเป็นคนชายขอบ โดยจากการศึกษาชีวิตแรงงานข้ามชาติในชุมชนตำบลโคกขาม อำเภอเมือง จังหวัดสมุทรสาครพบว่าแรงงานข้ามชาติที่ทำงานและอยู่อาศัยในชุมชนตำบลโคกขามเป็นกลุ่มคนที่มีความเสี่ยงต่อการถูกละเมิดสิทธิมนุษยชน และสิทธิแรงงาน โดยกลุ่มคนต่างๆในชุมชน เช่น นายจ้าง นายหน้า และคนไทยบางกลุ่ม เนื่องจากพวกเขาถูกมองว่าเป็นกลุ่มคนที่หลบหนีความยากจนจากประเทศต้นทางเข้ามาเพื่อทำงานหาเงิน มองว่าแรงงานข้ามชาติทั้งหมดหลบหนีเข้ามาอย่างผิดกฎหมาย แม้แรงงานข้ามชาติที่ได้รับการจดทะเบียนจากรัฐก็ถูกมองว่าอยู่ในกลุ่มนี้ การเป็นคนที่หลบหนีเข้าเมือง การเป็นคนต่างชาติ ต่างภาษา ต่างวัฒนธรรม และมาจากประเทศที่มีระดับการพัฒนาทางด้านเศรษฐกิจต่ำกว่าประเทศไทยทำให้แรงงานข้ามชาติถูกมองว่าเป็นแรงงานด้อยฝีมือเข้ามาทำงานที่คนไทยไม่ทำกันแล้ว เป็นกลุ่มคนที่ไม่มีความสำคัญ มีความเป็นอยู่ไม่ถูกสุขลักษณะ นำหวาดกลัว เป็นภัยคุกคามต่อความมั่นคง สามารถทำงานประเภทงานหนัก งานสกปรก งานที่เสี่ยงภัยแทนคนไทยได้เพราะต้องการมีรายได้

ที่ดีกว่าการทำงานอยู่ในประเทศของตน ประเทศไทยไม่ควรจัดสวัสดิการ หรือคุ้มครองพวกเขา อย่างทัดเทียมกับคนไทย เช่น การมีสิทธิรักษาพยาบาลราคาถูกลง การให้สิทธิแก่ผู้ติดตามของพวกเขาได้เรียนหนังสือในประเทศไทย ความคิดของคนไทยเหล่านี้ที่เกิดขึ้นกับแรงงานข้ามชาติ ทำให้พวกเขาต้องกลายเป็นคนชายขอบมีอำนาจต่อรองต่ำส่งผลให้แรงงานข้ามชาติถูกละเมิดสิทธิต่างๆ อยู่เสมอ ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

6.1.1 สภาพการจ้างงานและการทำงานของแรงงานข้ามชาติ

แรงงานข้ามชาติที่ทำงานในพื้นที่ชุมชนตำบลโคกขามส่วนใหญ่เป็นแรงงานข้ามชาติที่มาจากประเทศพม่า เชื้อชาติมอญ ส่วนใหญ่จะทำงานในกิจการประมงต่อเนื่อง ส่วนแรงงานเชื้อชาติอื่นๆ เช่น กะเหรี่ยง ลาว และกัมพูชานั้น มักจะทำงานก่อสร้าง งานรับใช้ในบ้าน งานบริการในร้านอาหาร เป็นต้น แรงงานข้ามชาติที่ทำงานในกิจการประมงต่อเนื่อง จะมีสภาพการทำงานที่ไม่ดีนักเนื่องจากเป็นงานที่ต้องใช้แรงงานในการทำงาน สภาพที่ทำงานค่อนข้างจะสกปรกและมีกลิ่นเหม็นของสารเคมีที่ใช้ในกระบวนการแปรรูปอาหารทะเล โดยเฉพาะในสถานประกอบการที่ไม่ได้มาตรฐานตามกฎหมาย แรงงานส่วนใหญ่ที่เข้ามาทำงานใหม่มักจะมีปัญหาสุขภาพ เช่น โรคทางเดินหายใจ ส่วนค่าตอบแทนที่ได้รับนั้นหากเป็นแรงงานข้ามชาติที่ได้รับการจดทะเบียนตามมติคณะรัฐมนตรี จะได้รับค่าจ้างตามอัตราค่าจ้างขั้นต่ำตามที่กฎหมายกำหนด ในกรณีที่จ้างเป็นรายวันแต่ถ้าหากเป็นการจ้างแบบเหมา รายได้จะขึ้นอยู่กับปริมาณวัตถุดิบที่แรงงานทำได้ในแต่ละวัน ถ้าทำได้มากก็จะได้รับค่าจ้างมาก แต่บางครั้งแรงงานข้ามชาติก็มักจะประสบกับปัญหาค่าจ้างทำงานไม่แน่นอน หากมีวัตถุดิบมากแรงงานข้ามชาติก็จะมั่งงานทำมาก ทำให้ได้เงินมาก แต่หากวัตถุดิบมีน้อยแรงงานข้ามชาติก็จะขาดรายได้ และหากเจ้าของกิจการมีปัญหาทางด้านต้นทุนการผลิต เช่น ค่าเงินบาทแข็งตัว ราคาน้ำมันสูงขึ้น แรงงานข้ามชาติก็จะได้รับค่าจ้างในอัตราที่ต่ำลงโดยไม่มีสิทธิเรียกร้องจากนายจ้าง ขณะที่แรงงานข้ามชาติที่ไม่ได้จดทะเบียนเป็นแรงงานข้ามชาติตามมติคณะรัฐมนตรี จะได้รับค่าแรงที่ต่ำกว่าแรงงานข้ามชาติที่จดทะเบียน เนื่องจากต้องยอมถูกนายจ้างกดค่าแรงเพราะการหางานที่ได้รับค่าจ้างที่เป็นธรรมนั้นเป็นปัญหาสำหรับแรงงานข้ามชาติที่ไม่ได้ไปจดทะเบียน การที่แรงงานข้ามชาติที่ไม่ได้ไปขึ้นทะเบียนแรงงานข้ามชาติตามมติคณะรัฐมนตรีจนตนเองต้องอยู่ในสถานะแรงงานข้ามชาติที่ผิดกฎหมายนั้น ทำให้เกิดการละเมิดสิทธิแรงงานโดยนายจ้างได้อย่างง่ายดาย และแรงงานข้ามชาติเหล่านั้นต้องตกอยู่ในภาวะจำยอมเพราะตนเองก็ไม่มีสิทธิที่จะไปเรียกร้องจากนายจ้างได้เพราะกฎหมายไม่คุ้มครองแรงงานที่ไม่ไปขึ้นทะเบียน แม้แต่แรงงานข้ามชาติที่ขึ้นทะเบียนถูกต้องบางส่วนก็ยังคงถูกละเมิดสิทธิด้วยการถูกนายจ้างยึดบัตรประจำตัวแรงงานข้ามชาติไปเพื่อให้แน่ใจว่าแรงงานข้ามชาติที่ทำงานกับตนนั้นจะ

ไม่หนีไปทำงานที่อื่น จะไม่เปลี่ยนนายจ้าง ทั้งที่แรงงานข้ามชาติที่ไปจดทะเบียนแล้วสามารถเปลี่ยนนายจ้างหรือย้ายที่ทำงานได้ โดยการออกจากงานของแรงงานข้ามชาติตามกฎหมายแล้วสามารถกระทำได้ โดยมีเงื่อนไข 4 ข้อคือ 1) นายจ้างเสียชีวิต 2) นายจ้างล้มละลายปิดกิจการ 3) นายจ้างทำผิดกฎหมายคุ้มครองแรงงาน เช่น ไม่จ่ายค่าจ้าง ทำร้ายร่างกาย ช่มชู้ กักขัง เป็นต้น และ 4) นายจ้างแจ้งออกให้เอง แต่หากนายจ้างยึดบัตรประจำตัวของแรงงานข้ามชาตินายจ้างเอง ก็จะมีคามผิด ในกรณีที่แรงงานข้ามชาติถูกนายจ้างละเมิดสิทธิแรงงาน แรงงานข้ามชาติสามารถไปดำเนินการเรียกร้องความเป็นธรรมได้ที่สำนักงานสวัสดิการและคุ้มครองแรงงานจังหวัด ในกรณีที่แรงงานข้ามชาติมีปัญหาด้านการทำงานอื่น ๆ แรงงานข้ามชาติสามารถไปดำเนินการเรียกร้องได้ที่สำนักงานจัดหางานจังหวัด แต่ส่วนใหญ่แรงงานข้ามชาติที่ถูกกระทำต้องตกอยู่ในภาวะจำยอม เพราะไม่สะดวกในการไปดำเนินการเรียกร้องความเป็นธรรม แรงงานข้ามชาติที่ถูกกระทำจนทนไม่ได้บางรายต้องหนีไปทำงานที่ใหม่ โดยยอมเสียสิทธิการเป็นแรงงานข้ามชาติที่ขึ้นทะเบียนถูกต้อง และไม่รู้ว่านายจ้างคนใหม่จะเป็นคนดีหรือไม่ และที่สำคัญเขาต้องกลายเป็นแรงงานข้ามชาติที่ผิดกฎหมายไปโดยปริยาย

แรงงานข้ามชาติบางส่วนที่เป็นแรงงานที่ไม่ได้ไปขึ้นทะเบียนตามมติคณะรัฐมนตรี นอกจากกฎหมายจะไม่คุ้มครองแล้วยังเสี่ยงต่อการถูกละเมิดสิทธิแรงงานโดยนายจ้างอีกด้วย นายจ้างส่วนใหญ่จะมองว่าเป็นโอกาสของเขาก็จะสร้างกำไรให้ธุรกิจ เนื่องจากสามารถลดต้นทุนด้านค่าจ้างแรงงานลงไปได้มาก เช่น โดยปกติต้องจ่ายค่าแรงงานตามที่กฎหมายกำหนดวันละ 191 บาท แต่ถ้าเป็นแรงงานข้ามชาติที่ไม่ได้ไปขึ้นทะเบียน นายจ้างจะจ่ายค่าแรงให้เพียง 150-165 บาท ถึงแม้แรงงานข้ามชาติที่รับค่าแรงอย่างไม่เป็นธรรมจะรู้ แต่ก็ต้องจำยอมเพราะส่วนใหญ่ไม่มีสถานประกอบการที่ไหนที่จะจ่ายค่าจ้างให้กับแรงงานเถื่อนเท่ากับแรงงานข้ามชาติที่มีบัตรถูกต้อง

ปัจจุบันจำนวนแรงงานข้ามชาติที่ไม่ได้ไปขึ้นทะเบียนแรงงานต่างด้าวตามมติคณะรัฐมนตรีมีจำนวนเพิ่มขึ้น เนื่องจากความต้องการแรงงานข้ามชาติจากผู้ประกอบการไทยยังมีอย่างต่อเนื่อง ในขณะที่นโยบายของรัฐกลับสวนทางโดยตั้งแต่ปี 2548 เป็นต้นมา รัฐมีนโยบายจำกัดจำนวนแรงงานข้ามชาติ โดยอนุญาตให้แรงงานข้ามชาติที่เคยไปจดทะเบียนไว้แล้วเมื่อครบ 1 ปีให้สามารถต่ออายุการอนุญาตได้แบบปีต่อปี แต่ไม่อนุญาตให้มีการจดทะเบียนแรงงานข้ามชาติรายใหม่ ขณะที่การหลบหนีเข้าเมืองของแรงงานข้ามชาติยังเกิดขึ้นอย่างต่อเนื่อง ดังนั้นแรงงานข้ามชาติรายใหม่ที่เข้ามาจึงกลายเป็นแรงงานเถื่อนนอกระบบไปโดยปริยาย แรงงานข้ามชาติสัญชาติพม่า นั้นส่วนใหญ่จะรับรู้ข้อมูลเกี่ยวกับการจดทะเบียนแรงงานข้ามชาติและรู้ว่าหากตนเองไม่ได้ไปจดทะเบียนจะต้องป้องกันตนเองอย่างไรเพื่อให้ตนดำรงอยู่ได้ เพราะแรงงานข้ามชาติสัญชาติพม่านั้นมีอยู่เป็นจำนวนมากและส่วนใหญ่จะทำงานในกิจการประมงต่อเนื่องพวกเขา

จึงรับรู้ข่าวสารจากเพื่อนฝูง ขณะที่แรงงานประเภทที่ทำงานรับใช้ในบ้าน ทำงานบริการตามร้านอาหาร จะไม่ค่อยรู้ข้อมูลข่าวสารดังกล่าว และส่วนใหญ่นายจ้างจะไม่ให้คำแนะนำหรือพาไปจดทะเบียนให้ถูกต้อง ทำให้แรงงานกลุ่มนี้เสียสิทธิและโอกาสบางประการไป เช่น สิทธิการรักษาพยาบาล การเคลื่อนย้ายเดินทางออกนอกจังหวัด เป็นต้น

แรงงานข้ามชาติที่ทำงานในกิจการประเภทงานรับใช้ในบ้าน งานบริการตามร้านอาหารนั้น ส่วนใหญ่เป็นแรงงานที่ไม่ได้ไปจดทะเบียน ค่าจ้างแรงงานจะต่ำกว่าแรงงานขั้นต่ำประมาณเกือบสองเท่า ส่วนใหญ่จะจ้างเป็นรายเดือน ได้เงินเดือนเดือนละประมาณ 2,500 – 4,000 บาท แต่แรงงานกลุ่มนี้จะได้รับสวัสดิการจากนายจ้าง เช่น ที่พักอาศัยฟรี อาหาร 3 มื้อฟรี แต่จะมีชั่วโมงการทำงานที่ไม่แน่นอน และมักจะมีชั่วโมงการทำงานยาวนานกว่า 10 ชั่วโมงต่อวันขึ้นไป

ปัญหาแรงงานข้ามชาติถูกกดค่าแรง ได้รับค่าแรงงานต่ำกว่าที่กฎหมายกำหนด การมีชั่วโมงการทำงานที่ยาวนานในแต่ละวัน รวมถึงการพุดจาดูถูก ด่าทอ จากนายจ้าง โดยที่แรงงานข้ามชาติต้องยอมจำนน หากไม่พอใจนายจ้างอยากจะเป็นนายจ้างใหม่ก็ทำได้ลำบาก ซึ่งการที่แรงงานข้ามชาติไม่ได้รับสิทธิดังกล่าวอย่างเต็มที่ก็เพราะนายจ้างมองว่าแรงงานข้ามชาติเหล่านั้นเมื่ออยู่ที่ประเทศของเขาก็ได้รับค่าแรงสูงกว่าประเทศไทยมาก เมื่อมาทำงานที่ประเทศไทยยอมได้รับค่าแรงที่สูงกว่า และน่าจะพอใจแม้ไม่ได้รับค่าแรงเท่ากับที่กฎหมายกำหนด ซึ่งแรงงานข้ามชาติที่ไม่ได้รับค่าจ้างที่เป็นธรรมแต่ก็จำต้องยอมรับ แม้จะรู้ว่าตนเองควรจะได้ค่าจ้างเท่าไร แต่การที่เป็นคนต่างชาติ ต่างภาษา การดำเนินการเรียกร้องจะเป็นเรื่องที่ยากลำบากสำหรับพวกเขา

การที่พวกเขาถูกละเมิดสิทธิทั้งสิทธิมนุษยชนและสิทธิแรงงานก็เนื่องมาจากแรงงานข้ามชาติตกอยู่ในสภาพคนขายขอบ โดยมีปัจจัยทางด้านกฎหมาย และเชื้อชาติเป็นตัวผลักดันให้พวกเขากลายเป็นกลุ่มคนขายขอบ กล่าวคือ ทางด้านกฎหมาย แรงงานข้ามชาติหลบหนีเข้าเมืองที่ไม่ได้รับการจดทะเบียนตามมติคณะรัฐมนตรียอมไม่ได้รับการคุ้มครองตามกฎหมายอยู่แล้ว สำหรับแรงงานข้ามชาติที่ได้รับจดทะเบียนถูกต้อง แม้จะได้รับการคุ้มครองบ้าง เช่น เรื่องการรักษาพยาบาล การเปลี่ยนนายจ้างหากถูกนายจ้างละเมิด แต่การดำเนินการดังกล่าวก็เป็นเรื่องยากลำบากของแรงงานข้ามชาติ เพราะพวกเขาไม่รู้ว่าจะไปดำเนินการที่ไหน บางคนพูดภาษาไทยไม่ได้ยิ่งเป็นปัญหาหนัก ส่วนปัจจัยทางด้านเชื้อชาตินั้นก็มีผลเป็นอย่างมากต่อการผลักดันให้พวกเขากลายเป็นคนขายขอบ เพราะต้องยอมรับว่าคนไทยในชุมชนต่างก็มีทัศนคติต่อแรงงานข้ามชาติที่แตกต่างกัน คนไทยที่ได้รับผลประโยชน์จากแรงงานข้ามชาติก็มองว่าแรงงานข้ามชาติเข้ามาช่วยเป็นแรงงานให้ คนที่ไม่ได้รับผลประโยชน์ก็มองว่าแรงงานข้ามชาติเข้ามาแย่งงานคนไทยทำ เข้ามาแย่งใช้ทรัพยากรต่างๆ ไม่ควรได้รับการคุ้มครองหรือดูแลอย่างดีจากรัฐ เช่น การไม่ยอมรับให้

ผู้ติดตามแรงงานข้ามชาติเข้าเรียนในโรงเรียนไทย การมองว่าแรงงานข้ามชาติเข้ามาแย่งใช้ทรัพยากรทางด้านสาธารณสุข เป็นต้น

6.1.2 การใช้ชีวิตของแรงงานข้ามชาติในชุมชน

แรงงานข้ามชาติที่เข้ามาทำงานและอยู่อาศัยในชุมชนตำบลโคกขามส่วนใหญ่ จะอยู่ในวัยหนุ่มสาว อายุประมาณ 18-30 ปี แรงงานส่วนใหญ่จะพักอาศัยในหอพักที่มีให้เช่าหลายแห่ง ในชุมชน ราคาเดือนละประมาณ 1,500 บาท จำนวนแรงงานข้ามชาติจะพักอาศัยกันหลายคนต่อ 1 ห้อง โดยเฉลี่ย ประมาณ 4 – 6 คน ต่อห้อง โดยแรงงานข้ามชาติส่วนใหญ่จะประกอบอาหารรับประทานกันเอง

ชีวิตครอบครัวของแรงงานข้ามชาติแต่งงานแล้ว ส่วนใหญ่จะยังไม่มีบุตรเนื่องจากยังไม่มีความพร้อมที่จะเลี้ยงดูบุตร กรณีแรงงานข้ามชาติที่มีบุตรในประเทศไทยบางส่วนฝ่ายหญิงจะกลับไปเลี้ยงดูบุตรที่ประเทศของตน บางส่วนส่งบุตรกลับประเทศไปให้ญาติเลี้ยง บางส่วนบุตรของแรงงานข้ามชาติจะอาศัยอยู่ในเมืองไทยด้วย โดยผู้ติดตามหรือบุตรของแรงงานข้ามชาติได้รับอนุญาตให้อยู่ในประเทศไทยได้ตามมติคณะรัฐมนตรี ปี พ.ศ.2547 และสามารถเข้าเรียนหนังสือในโรงเรียนของไทยได้ ตามมติคณะรัฐมนตรี ปี พ.ศ.2548

แรงงานข้ามชาติที่อยู่ในชุมชนตำบลโคกขามสามารถติดต่อสื่อสารระหว่างแรงงานข้ามชาติด้วยกัน หรือติดต่อสื่อสารกับญาติทางบ้านได้อย่างสะดวกสบาย แรงงานข้ามชาติสามารถซื้อและใช้บริการโทรศัพท์เคลื่อนที่ได้ โดยผู้ชายไม่เรียกดูบัตรประจำตัว ในกรณีที่แรงงานข้ามชาติจะส่งเงินกลับบ้านที่ประเทศของตนก็สามารถใช้บริการโดยนายหน้าซึ่งเป็นคนประเทศเดียวกันได้

ด้านการเดินทางของแรงงานข้ามชาติทั้งการเดินทางภายในชุมชน ระหว่างชุมชน การเดินทางข้ามจังหวัด หรือการเดินทางกลับประเทศนั้นพบว่า แรงงานข้ามชาติจะเดินทางสัญจรภายในชุมชนในช่วงเวลา เช้า และเย็น มากที่สุด เวลาเช้าแรงงานข้ามชาติมักจะเดินทางไปทำงาน ส่วนช่วงเวลาเย็นแรงงานข้ามชาติจะเดินทางเพื่อไปจับจ่ายซื้อของ และไปเยี่ยมญาติหรือเพื่อนที่อยู่ภายในชุมชนเดียวกัน หรือชุมชนที่อยู่ไม่ไกลกันมาก การเดินทางส่วนใหญ่จะใช้บริการรถจักรยานยนต์รับจ้าง เพราะราคาไม่แพง และสะดวกที่สุด ส่วนการเดินทางข้ามเขตจังหวัดนั้นถือเป็นการกระทำที่ผิดกฎหมายแม้แรงงานที่ต้องการเดินทางจะเป็นแรงงานที่จดทะเบียนถูกต้องก็ตาม แรงงานข้ามชาติที่ต้องการเดินทางข้ามจังหวัดนั้นจะมีจุดประสงค์แตกต่างกัน ถ้าเป็นการเดินทางข้ามจังหวัดใกล้ เช่น จากสมุทรสาครไป สมุทรสงคราม ไปสมุทรสาคร หรือ กรุงเทพฯ มักจะมีวัตถุประสงค์เพื่อการไปเยี่ยมเพื่อนฝูงญาติมิตร มักจะใช้บริการรถจักรยานยนต์รับจ้าง หรือ

รถแท็กซี่ ส่วนการเดินทางข้ามจังหวัดไปไกลๆ เช่น จังหวัด ภูเก็ต จังหวัดชลบุรี มักมีวัตถุประสงค์เพื่อไปทำงาน แรงงานข้ามชาติที่ต้องการเดินทางจะต้องใช้บริการอำนวยความสะดวกจากนายหน้าซึ่งจะเสียค่าใช้จ่ายตามระยะทางและความยากง่ายของการอำนวยความสะดวก เช่น ถ้าเดินทางไปจังหวัดภูเก็ตจะเสียค่าใช้จ่ายประมาณ 2,500 บาท ต่อคน

ด้านความสัมพันธ์ของแรงงานข้ามชาติภายในชุมชนนั้นพบว่า ระหว่างแรงงานข้ามชาติด้วยกันเองถ้าเป็นแรงงานที่เป็นเชื้อชาติเดียวกันจะมีความสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน มักจะช่วยเหลือกัน เซ้าหอพักในระแวกใกล้เคียงกัน แรงงานข้ามชาติที่ต่างเชื้อชาติกันและมีปัญหาระหว่างกันมากที่สุดได้แก่แรงงานข้ามชาติเชื้อชาติพม่ากับเชื้อชาติมอญ เนื่องจากมีความขัดแย้งกันมานานทางด้านการเมือง

ด้านการนับถือศาสนาพบว่า แรงงานข้ามชาติส่วนใหญ่นับถือศาสนาพุทธโดยแรงงานข้ามชาติเชื้อสายมอญถูกมองว่าเป็นกลุ่มคนที่มีความศรัทธาในพระพุทธศาสนามากที่สุด ทั้งด้านการปฏิบัติธรรม และการให้ความร่วมมือกับทางวัด แรงงานข้ามชาติที่นับถือศาสนาพุทธส่วนใหญ่จะนิยมไปทำบุญที่วัดที่มีเจดีย์ลักษณะแบบศิลปะมอญ เช่น ที่วัดศรีบูรณาวาส และบุคคลสำคัญทางศาสนาของแรงงานข้ามชาติชาวมอญได้แก่ หลวงพ่ออุตตมะ

ด้านประเพณีและวัฒนธรรมพบว่า แรงงานข้ามชาติส่วนใหญ่มีวันสำคัญทางประเพณีและวัฒนธรรมคล้ายกับของไทย เช่น ชาวพม่าและมอญจะให้ความสำคัญกับวันสำคัญทางศาสนา และวันสงกรานต์ ชาวกะเหรี่ยงจะให้ความสำคัญกับวันสงกรานต์ และวันออกพรรษา โดยกิจกรรมที่ทำในวันสำคัญต่างๆก็คล้ายกับคนไทยและมักจะไปทำกิจกรรมร่วมกันที่วัด แต่เอกลักษณ์ทางวัฒนธรรมบางอย่างที่แตกต่างจากวัฒนธรรมไทยก็ยังมีให้เห็น เช่น การกินหมากของแรงงานข้ามชาติผู้ชายชาวพม่า และมอญ การแต่งกายด้วยนุ่งโจงกระเบนของผู้ชายชาวพม่าและมอญ การประกอบอาหารของชาวพม่าและมอญ เป็นต้น

ด้านสันตนาการและการกีฬาพบว่า แรงงานข้ามชาติที่มีเป็นจำนวนมาก เช่น แรงงานข้ามชาติชาวมอญ และพม่า จะมีพื้นที่ในชุมชนมากกว่าแรงงานข้ามชาติที่มีจำนวนน้อย เช่น แรงงานจากประเทศลาว และกัมพูชา ช่วงเทศกาลสงกรานต์ของทุกปีชุมชนหมู่ 4 วัดศรีบูรณาวาสจะจัดงานประจำปีให้แก่แรงงานข้ามชาติเชื้อสายมอญโดยเฉพาะ และในแต่ละวันแรงงานข้ามชาติชาวมอญยังใช้พื้นที่บริเวณวัดเป็นที่พบปะสังสรรค์ เล่นกีฬา ส่วนแรงงานสัญชาติอื่นๆที่มีอยู่จำนวนน้อยนั้นมักจะพักผ่อนด้วยการฟังเพลงจากโทรศัพท์มือถือ หรือนั่งคุยกับเพื่อนคนชาติเดียวกันภายในสถานที่ทำงานซึ่งมักจะเป็นที่พักผ่อน

ส่วนปัญหาการใช้ชีวิตของแรงงานข้ามชาติพบว่า ปัญหาเรื่องการทำงานนั้นแรงงานข้ามชาติมักจะถูกกดค่าแรงงานจากนายจ้าง ไม่ได้รับสวัสดิการที่เท่าเทียมกับแรงงานคนไทย หรือ

ตามที่กฎหมายกำหนด และในระหว่างกลุ่มแรงงานข้ามชาติด้วยกันเอง แรงงานข้ามชาติที่ไม่ได้จดทะเบียนก็จะได้รับค่าจ้างและสวัสดิการน้อยกว่าแรงงานข้ามชาติที่จดทะเบียน

ปัญหาเรื่องความมั่นคงและปลอดภัยในทรัพย์สินพบว่า แรงงานข้ามชาติส่วนใหญ่ มักจะถูกกระทำจากคนไทยบางกลุ่ม บางคน โดยปัญหาที่แรงงานข้ามชาติพบมากที่สุดได้แก่ปัญหา การถูกจับปล้นทรัพย์สินทั้งในที่พักและระหว่างการเดินทาง โดยรูปแบบในการจับปล้นทรัพย์สินจาก แรงงานข้ามชาติโดยมิชชันนารีคนไทยนั้นมีทั้งที่แสดงตัวว่าเป็นผู้ร้ายโดยตรง และที่อ้างว่าเป็น เจ้าหน้าที่บ้านเมือง ส่วนแรงงานข้ามชาติที่เป็นผู้หญิงนั้นบางส่วนมักถูกละเมิดทางเพศทั้งจากการ ละเมิดด้วยสายตา วาจา และที่หนักมากที่สุดก็คือการถูกข่มขืน แรงงานข้ามชาติที่ถูกกระทำมักจะ แก้ปัญหากันเองด้วยการระมัดระวังตัว ไม่ให้ตกเป็นเหยื่อ แต่มีแรงงานข้ามชาติน้อยรายมากที่เมื่อ ถูกกระทำแล้วจะไปแจ้งความกับตำรวจ เพราะแรงงานข้ามชาติเหล่านี้กลัวตำรวจเนื่องจาก บางส่วนเป็นแรงงานที่ไม่มีบัตรอนุญาตทำงาน บางส่วนไม่แน่ใจว่าจะได้รับการช่วยเหลือ

แรงงานข้ามชาติที่อยู่ในชุมชนมักจะเก็บตัว จะอยู่ภายในสถานที่ทำงาน และที่พัก เป็นส่วนใหญ่จึงไม่ค่อยมีปัญหาเกี่ยวกับคนไทยในพื้นที่ ช่วงแรกที่เข้ามาในชุมชนอาจจะมีปัญหาบ้าง เล็กๆน้อย แต่เมื่ออยู่ชานไปก็สามารถปรับตัวให้เข้ากับคนไทยในชุมชนได้ การที่แรงงานข้ามชาติที่ อาศัยอยู่ในชุมชนมีพื้นที่ของตนเองน้อยก็เนื่องมาจากสถานะของตนเองที่ถูกมองจากคนไทยและ เจ้าหน้าที่ด้านความมั่นคงว่าเป็นกลุ่มคนที่ต้องเฝ้าระวัง เป็นกลุ่มคนที่หลบหนีเข้าเมืองผิดกฎหมาย ทำให้แรงงานข้ามชาติส่วนใหญ่ต้องระมัดระวังตัว ไม่ทำตัวให้คนไทยในชุมชนเห็นว่าพวกตนสร้าง ปัญหา บางครั้งต้องจ่ายอมฤตลงละเมิดสิทธิด้านต่างๆเพื่อหลีกเลี่ยงปัญหาโดยเฉพาะการมีปัญหากับ คนไทย ซึ่งปัญหาที่แรงงานข้ามชาติในชุมชนตำบลโคกขามประสบเป็นประจำคือ การถูกคนไทยที่เป็นมิชชันนารีบางกลุ่มบางคนบังคับข่มขู่กรรโชกทรัพย์สินทั้งภายในที่พักและระหว่างเดินทางในชุมชน ปัญหาการถูกข่มขืนของแรงงานข้ามชาติหญิง เป็นต้น โดยเมื่อเกิดปัญหาดังกล่าวแรงงานข้ามชาติ มักจะไม่กล้าไปแจ้งความเพราะคิดว่าทางการจะไม่ช่วยเหลือพวกตน เหตุผลที่คิดเช่นนั้นก็เพราะรู้ว่า พวกตนไม่ใช่ประชาชนของประเทศไทย คงไม่มีใครให้ความเป็นธรรมกับพวกเขาได้ จึงต้องคอย ดูแลกันเอง โดยการอยู่กันเป็นกลุ่มใหญ่ในระแวกเดียวกัน แม้คนไทยส่วนใหญ่ในชุมชนจะไม่เห็น ด้วยกับการกระทำดังกล่าวของมิชชันนารีคนไทย แต่ก็ไม่ได้ให้ความช่วยเหลือหรือพยายามแก้ไข ปัญหาดังกล่าวให้คลี่คลายลง เพราะคนไทยในปัจจุบันนี้มีความรู้สึกว่าเป็นปัญหาที่ไม่ได้เกิดขึ้นกับ ตนเองก็ไม่อยากเข้าไปยุ่งเกี่ยว และจะเข้าไปยุ่งเกี่ยวกับปัญหาก็คือต่อเมื่อปัญหาดังกล่าวส่งผล กระทบทางลบมาถึงตนโดยตรง แม้จะมีคนไทยบางกลุ่มคอยให้ความช่วยเหลือแรงงานข้ามชาติใน กรณีที่แรงงานข้ามชาติถูกละเมิดสิทธิด้านต่างๆ แต่ก็ไม่สามารถดูแลได้อย่างทั่วถึง เพราะในชุมชน ตำบลโคกขามมีแรงงานข้ามชาติจำนวนมาก

6.2 ทศนคติและความสัมพันธ์ระหว่างคนไทยกับแรงงานข้ามชาติในชุมชน

ชุมชนตำบลโคกขามเป็นชุมชนที่มีจำนวนแรงงานข้ามชาติเข้ามาทำงานและอยู่อาศัยเป็นจำนวนมากนับหมื่นคน มากกว่าจำนวนประชากรไทยของตำบลโคกขาม การมีจำนวนแรงงานข้ามชาติเข้ามาอยู่ในชุมชนเป็นจำนวนมากทำให้คนไทยในชุมชนตำบลโคกขามมีทศนคติและความสัมพันธ์ต่อแรงงานข้ามชาติแตกต่างกันไป รวมถึงการคิดว่าแรงงานข้ามชาติได้สร้างผลกระทบต่างๆ ให้กับชุมชน ซึ่งสามารถสรุปได้ดังนี้

6.2.1 ทศนคติและความสัมพันธ์ของคนไทยที่มีต่อแรงงานข้ามชาติ

คนไทยในชุมชนตำบลโคกขามสามารถแบ่งกลุ่มตามการมีผลประโยชน์กับแรงงานข้ามชาติได้ 3 กลุ่ม ได้แก่ 1) กลุ่มที่มีผลประโยชน์กับแรงงานข้ามชาติ 2) กลุ่มที่ไม่มีผลประโยชน์กับแรงงานข้ามชาติ และ 3) กลุ่มที่มีหน้าที่บริหารจัดการปัญหาแรงงานข้ามชาติในชุมชน ซึ่งคนไทยแต่ละกลุ่มต่างก็มีทศนคติและความสัมพันธ์ต่อแรงงานข้ามชาติแตกต่างกัน โดยความสัมพันธ์ระหว่างแรงงานข้ามชาติกับคนไทยในชุมชนนั้นจะผันแปรไปตามผลประโยชน์ที่มีต่อกัน กล่าวคือ แรงงานข้ามชาติจะมีความสัมพันธ์กันมากกับกลุ่มที่มีผลประโยชน์กับแรงงานข้ามชาติแม้ว่าความสัมพันธ์นั้นจะมีทิศทางลบก็ตาม เช่น กลุ่มเจ้าของกิจการต่างๆ สาเหตุที่มีความสัมพันธ์กันมากเพราะว่าต่างก็ได้ผลประโยชน์ซึ่งกันและกัน ส่วนทิศทางของความสัมพันธ์จะเป็นทางบวกหรือทางลบนั้นขึ้นอยู่กับการปฏิบัติต่อแรงงานข้ามชาติของนายจ้าง ถ้าปฏิบัติดีก็จะมีสัมพันธ์ไปในทิศทางบวก แต่ถ้าเอาวัดเอาเปรียบโกงค่าจ้าง ช่มชู้ชู้ดรีด ละเมิดสิทธิต่างๆ ความสัมพันธ์ก็จะไปในทิศทางลบ ซึ่งรูปแบบความสัมพันธ์ระหว่างนายจ้างและลูกจ้างที่เป็นแรงงานข้ามชาติดังกล่าว เป็นรูปแบบที่ใช้อธิบายความสัมพันธ์กับคนไทยกลุ่มอื่นๆ ได้เช่นเดียวกัน

ตารางที่ 11.

ทัศนคติและความสัมพันธ์ของคนไทยกลุ่มต่างๆที่มีต่อแรงงานข้ามชาติ

กลุ่มคนไทย	ทัศนคติ	ความสัมพันธ์
เจ้าของกิจการที่จ้างแรงงานข้ามชาติทำงาน	บวก	มาก
ผู้ประกอบการอาชีพบริการ เช่น ค้าขาย ขับรถจักรยานยนต์รับจ้าง ร้านเสริมสวย เป็นต้น	บวก	มาก
คนไทยที่มีเชื้อสายมอญ	บวก	น้อย
คนไทยที่ไม่มีเชื้อสายมอญ	ลบ	น้อย
เจ้าหน้าที่ของรัฐด้านความมั่นคง	ลบ	มาก
เจ้าหน้าที่ของรัฐด้านการศึกษา	ลบ	น้อย
เจ้าหน้าที่ของรัฐด้านสาธารณสุข	ลบ	มาก
กำนันผู้ใหญ่บ้าน	ลบ	น้อย
องค์การบริหารส่วนตำบล	ลบ	น้อย
องค์กรพัฒนาเอกชนในพื้นที่	บวก	มาก

จากตารางที่ 11. จะเห็นว่ากลุ่มคนไทยที่มีผลประโยชน์กับแรงงานข้ามชาติจะมีทัศนคติและความสัมพันธ์เชิงบวกกับแรงงานข้ามชาติ กลุ่มคนไทยที่ไม่มีผลประโยชน์กับแรงงานข้ามชาติจะมีทัศนคติและความสัมพันธ์เชิงลบกับแรงงานข้ามชาติ แต่กลุ่มคนไทยที่ไม่มีผลประโยชน์กับแรงงานข้ามชาติแต่มีเชื้อสายมอญจะมีทัศนคติและความสัมพันธ์ที่ดีต่อแรงงานข้ามชาติ โดยเฉพาะแรงงานข้ามชาติเชื้อสายมอญ เนื่องจากเป็นคนที่มีเชื้อชาติเดียวกัน สำหรับกลุ่มคนไทยที่มีหน้าที่บริหารจัดการปัญหาแรงงานข้ามชาตินั้น หน่วยงานทางด้านสาธารณสุขจะมีทัศนคติและความสัมพันธ์กับแรงงานข้ามชาติทั้งทางบวกและทางลบ ส่วนหน่วยงานด้านการศึกษา และด้านความมั่นคงนั้นจะมีทัศนคติและความสัมพันธ์เชิงลบต่อแรงงานข้ามชาติ

ปัจจัยที่คนไทยแต่ละกลุ่มมีความรู้สึกต่อแรงงานข้ามชาติแตกต่างกันก็เนื่องมาจากปัจจัยด้านผลประโยชน์ที่ได้รับจากแรงงานข้ามชาติ ปัจจัยด้านการประกอบอาชีพของคนไทยแต่ละกลุ่ม เช่น กลุ่มคนที่ได้รับผลประโยชน์จากแรงงานข้ามชาติโดยเฉพาะกลุ่มนายจ้างจะมองว่าแรงงานข้ามชาติทำให้อุรกิจของพวกเขาสามารถดำเนินและทำกำไรต่อไปได้ ส่วนกลุ่มที่มีหน้าที่บริหารจัดการปัญหาแรงงานข้ามชาติ เช่น หน่วยงานทางด้านความมั่นคงก็จะมองว่าแรงงานข้าม

ชาติเหล่านี้หลบหนีเข้าเมืองผิดกฎหมาย โดยเฉพาะแรงงานข้ามชาติที่มีบัตรหากพบจะต้องดำเนินการจับกุมและส่งกลับ คนไทยทั่วไปที่ไม่มีผลประโยชน์กับแรงงานข้ามชาติจะมองว่าแรงงานข้ามชาติพวกนี้ไม่ใช่คนไทยจึงไม่ควรได้รับบริการจากรัฐอย่างเท่าเทียมกับคนไทย เช่น การได้สิทธิในการรักษาพยาบาลราคาถูกโดยใช้บัตรประกันสุขภาพ การที่ถูกหลอกลวงผู้ติดตามแรงงานข้ามชาติมีโอกาสได้เข้ารับการศึกษาศึกษาในสถานศึกษาไทย ส่วนคนไทยที่มีเชื้อสายมอญจะมองว่าแรงงานข้ามชาติเชื้อสายมอญเป็นเสมือนกับเพื่อนร่วมเชื้อชาติของตนจึงมีความเห็นอกเห็นใจแรงงานข้ามชาติสัญมอญ มากกว่าแรงงานข้ามชาติสัญชาติอื่น เป็นต้น

6.2.2 ทศนคติของแรงงานข้ามชาติที่มีต่อคนไทยในชุมชนตำบลโคกขาม

แรงงานข้ามชาติส่วนใหญ่มองว่าคนไทยเกิดมาโชคดี ได้อยู่ในประเทศที่มีความอุดมสมบูรณ์ ผู้คนมีรายได้ดีกว่าผู้คนในประเทศของตน ส่วนใหญ่มองว่าคนไทยใจดี จะมีบางคนบางกลุ่มเท่านั้นที่ชอบเอาเปรียบพวกตน และพวกเขาก็รู้ว่าคนไทยจำนวนไม่น้อยที่คิดว่าพวกเขาเข้ามาแย่งงานคนไทยทำ เข้ามาแย่งทรัพยากรของคนไทยใช้ พวกเขาคิดว่าไม่ยากให้คนไทยดูแลพวกเขา หรือมองพวกเขาเป็นภัยต่อความมั่นคง แต่อยากให้คนไทยรู้ว่าพวกเขาเพียงแค่ต้องการเข้ามาทำงานเพื่อหารายได้ที่ดีกว่าการอยู่ในประเทศของเขาที่มีความยากลำบากในการหารายได้ พวกเขาคิดว่าหากมาเป็นแรงงานของพวกเขา นอกจากจะทำให้พวกเขามีชีวิตที่ดีขึ้นในวันข้างหน้าแล้ว พวกเขายังเข้ามาช่วยคนไทยทำงานที่คนไทยไม่นิยมทำกันแล้วอีกด้วย การใช้ชีวิตในชุมชนที่พวกเขาไม่คุ้นเคยนั้นเป็นเรื่องที่ยากลำบาก บางครั้งพวกเขาก็อยากจะถูกมิตรกับคนไทยแต่ก็ไม่สามารถทำอะไรได้มากนักเนื่องจากไม่กล้าพูดคุยกับคนไทย เพราะไม่รู้ว่าคนไทยแต่ละคนที่พวกเขาพบปะนั้นจะปฏิบัติอย่างไรกับพวกเขา สาเหตุก็เพราะว่าพวกเขามีพื้นที่ในชุมชนอย่างจำกัด คือมีชีวิตส่วนใหญ่อยู่ในสถานที่ทำงานและที่พัก ซึ่งได้รับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับคนไทยในชุมชนน้อย ส่วนข้อมูลข่าวสารส่วนใหญ่ที่ได้รับก็เป็นข้อมูลที่ไม่ค่อยดีนัก เช่น กลุ่มแรงงานข้ามชาติด้วยตนเองถูกคนไทยกระทำต่างๆ เมื่อไม่มีข้อมูลที่เพียงพอก็ทำให้พวกเขาจำเป็นต้องป้องกันตนเอง โดยวิธีการเก็บตัว ไม่ค่อยกล้าพูดคุยกับคนไทยที่ตนเองไม่คุ้นเคย

แรงงานข้ามชาติที่อาศัยอยู่ในชุมชนตำบลโคกขามจะมีความสัมพันธ์กับคนไทยกลุ่มที่มีผลประโยชน์กับแรงงานข้ามชาติมากที่สุด คนกลุ่มนี้จะได้รับประโยชน์จากแรงงานข้ามชาติทั้งจากการใช้แรงงาน การขายสินค้าและบริการต่างๆ เช่น เจ้าของกิจการที่ต้องการจ้างแรงงานข้ามชาติร้านค้า และอาชีพบริการต่างๆ เช่น ร้านตัดผม อาชีพพักรับจ้าง กับคนไทยกลุ่มที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการปัญหาแรงงานข้ามชาตินั้น ถ้าเป็นหน่วยงานทางด้านสาธารณสุขจะมีความสัมพันธ์กับแรงงานข้ามชาติมาก และเป็นไปในทิศทางบวก ด้านหน่วยงานความมั่นคงนั้นมักจะมี

ความสัมพันธ์ที่ไม่ดีกับแรงงานข้ามชาติ สำหรับกลุ่มคนไทยที่ไม่มีผลประโยชน์กับแรงงานข้ามชาติ มักจะไม่ค่อยมีความสัมพันธ์กับแรงงานข้ามชาติ ยกเว้น พระ และคนไทยบางคนที่มีเชื้อสายมอญ จะมีความสัมพันธ์กับแรงงานข้ามชาติที่ดี

6.2.3 ผลกระทบของการมีแรงงานข้ามชาติในทัศนะของคนไทยในชุมชน

การมีแรงงานข้ามชาติเข้ามาทำงานและอาศัยอยู่ในชุมชน ก่อให้เกิดผลกระทบทั้งทางบวกและทางลบต่อชุมชนตำบลโคกขามในทัศนคติของคนไทย โดยคนไทยในชุมชนมองว่าการมีแรงงานข้ามชาติเข้ามาทำงานและอยู่อาศัยในชุมชนตำบลโคกขามก่อให้เกิดผลกระทบด้านต่างๆ ต่อชุมชนหลายด้าน ได้แก่

1) ผลกระทบด้านเศรษฐกิจ ชาวบ้านส่วนใหญ่ยอมรับว่าแรงงานข้ามชาติทำให้ธุรกิจบางสาขาสามารถดำรงต่อไปได้ ถ้าขาดแรงงานข้ามชาติจะทำให้ธุรกิจเหล่านั้นไม่สามารถดำเนินกิจการต่อไปได้ โดยเฉพาะธุรกิจที่เกี่ยวกับประมง และประมงต่อเนื่อง แต่คนไทยในชุมชนที่ได้ผลประโยชน์จากแรงงานข้ามชาติก็เป็นเพียงคนกลุ่มน้อยของชุมชน นอกจากแรงงานข้ามชาติจะเข้ามาทำให้ธุรกิจประมงและประมงต่อเนื่องดำเนินการต่อไปได้แล้ว ชาวบ้านที่มีอาชีพค้าขายและบริการยังมองว่า การเข้ามาของแรงงานข้ามชาติทำให้การขายสินค้าและบริการในชุมชนดีขึ้นมาก

2) ผลกระทบด้านสังคม คนไทยในชุมชนส่วนใหญ่มองว่าแรงงานข้ามชาติที่เข้ามาอยู่อาศัยในชุมชนแล้วมีการคลอเคลียในประเทศไทย เด็กบางส่วนยังอาศัยร่วมอยู่ในชุมชนกับคนไทย โดยได้รับโอกาสให้เข้าเรียนในโรงเรียนไทยได้ จะทำให้เกิดความสับสนทางวัฒนธรรม เพราะบางโรงเรียนได้รับการสนับสนุนจากองค์กรเอกชนจ้างครูที่เป็นคนสัญชาติเดียวกับแรงงานข้ามชาติ มาสอนภาษาของเขา เช่น ภาษาพม่าในโรงเรียนไทย กรณีลูกหลานแรงงานข้ามชาติบางส่วนที่ไม่ได้เรียนหนังสือ และกลายเป็นคนไร้สัญชาติ อาจจะทำให้สร้างปัญหาสังคมต่างๆ มากมายเมื่อเด็กเหล่านั้นเติบโตขึ้นเพราะไม่ได้รับการอบรมสั่งสอนที่ดีและพอเพียง

3) ผลกระทบด้านสิ่งแวดล้อมและสาธารณสุข คนไทยส่วนใหญ่มองว่าแรงงานข้ามชาติมักจะเป็นคนไม่รักษาความสะอาดบริเวณที่อยู่อาศัย เช่น การทิ้งขยะไม่เป็นที่ การบ้านน้ำหมากเรี่ยราดไม่เป็นที่ และคนไทยที่เป็นเจ้าหน้าที่ทางด้านสาธารณสุขมองว่าแรงงานข้ามชาติพวกนี้นำโรคที่หายไปจากเมืองไทยแล้วกลับมาระบาดอีกครั้ง เช่น โรคไข้กาฬหลังแอ่น โรคเท้าช้าง เป็นต้น และยังเป็นพาหะนำโรคระบาดมาสู่คนไทยในชุมชนเนื่องจากเป็นผู้ก่อมลภาวะที่เอื้อต่อการเกิดโรคระบาด เช่น โรคไข้เลือดออก เป็นต้น

4) ผลกระทบด้านความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของประชาชนไทยในชุมชน และความมั่นคงของประเทศ ประชาชนส่วนใหญ่มองว่าแรงงานข้ามชาติเป็นกลุ่มคนที่ยากต่อการ

อ้างอิง ไม่รู้ว่ามันมีที่มาจากอะไร บ้านเกิดอยู่ที่ไหน ชื่อจริงอะไร และญาติพี่น้อง ชื่ออะไร อยู่ที่ไหน หากแรงงานข้ามชาติเข้ามาทำก๊อคตีในชุมชน โดยเฉพาะหากก๊อคตีโดยมีคนไทยเป็นผู้ถูกกระทำ จะทำให้การดำเนินการติดตามตัวผู้กระทำผิดมาลงโทษทำได้ยากลำบาก ส่วนผลกระทบด้านความมั่นคงของประเทศนั้นคนไทยมองว่าทั้งในชุมชนตำบลโคกขามและจังหวัดสมุทรสาครมีจำนวนแรงงานข้ามชาติมากเกินไป หากแรงงานข้ามชาติเหล่านั้นรวมตัวกันก่อความไม่สงบขึ้น เจ้าหน้าที่อาจจะแก้ไขเหตุการณ์ไม่ได้ คนไทยบางส่วนมองว่าแรงงานข้ามชาติบางกลุ่มจะใช้จังหวัดสมุทรสาครเป็นพื้นที่ซ่องสุมกำลังคนและเงินเพื่อใช้ในการทำสงครามต่อต้านรัฐบาลทหารพม่า

การที่คนไทยส่วนใหญ่ในชุมชนมองว่าแรงงานข้ามชาติอาจจะก่อปัญหาดังกล่าวก็เนื่องมาจากคนไทยส่วนใหญ่ได้รับข่าวสารจากสื่อกระแสหลักที่นำเสนอข่าวสารเกี่ยวกับแรงงานข้ามชาติในแง่ลบที่รุนแรง โดยเฉพาะข่าวสารเกี่ยวกับการก๊อคตีอาชญากรรมที่มีคนไทยเป็นผู้ถูกกระทำ และมีแรงงานข้ามชาติเป็นผู้กระทำ เมื่อมีคดีดังกล่าวเกิดขึ้นสื่อมักจะนำเสนอข่าวใหญ่โต สร้างภาพว่าแรงงานข้ามชาติเป็นกลุ่มคนอันตราย โดยไม่ได้นำเสนอข่าวอีกด้านหนึ่งว่าแรงงานข้ามชาติเหล่านั้นมีสาเหตุปัจจัยอะไรจึงต้องก่อเหตุ แม้เหตุการณ์ดังกล่าวจะเกิดขึ้นนานๆ ครั้งแต่การนำเสนอข่าวอย่างครึกโครมของสื่อก็ทำให้คนไทยติดกับภาพเหล่านั้น จนเชื่อว่าแรงงานข้ามชาติเป็นกลุ่มคนที่เป็นภัยต่อความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน และความมั่นคงของประเทศ จนก่อให้เกิดมายาคติที่ผิดๆเกี่ยวกับแรงงานข้ามชาติต่างๆที่เมื่อผู้ศึกษาสัมภาษณ์ชาวบ้านว่ามีปัญหาด้านความมั่นคงเกิดขึ้นในชุมชนบ้างหรือไม่ ชาวบ้านส่วนใหญ่จะตอบว่าไม่มี หรือนานครั้งจะมี และเป็นเรื่องเล็กน้อย เช่น แรงงานมักจะทะเลาะกันเอง ในขณะที่ทั้งในอดีตและปัจจุบันแรงงานข้ามชาติมักจะถูกกระทำจากคนไทยตั้งแต่ก้าวขาเข้ามายังประเทศไทย ทั้งด้านการละเมิดสิทธิมนุษยชนและสิทธิแรงงาน แต่สื่อนำเสนอประเด็นเหล่านี้ต่อสังคมไทยน้อยมาก

การสะท้อนชีวิตแรงงานข้ามชาติที่ผ่านมามีให้เห็นหลายแง่มุมของแรงงานข้ามชาติที่มีต่อชุมชนที่ตนอยู่ ต่อแรงงานข้ามชาติด้วยกัน และต่อคนไทยในชุมชน ทั้งการทำงานและการดำรงชีวิต มีทั้งการเผชิญปัญหา การเอาตัวรอด และการปรับตัว เพื่อให้สามารถดำรงอยู่ในชุมชนได้ ดำรงอยู่เพื่อหวังว่าชีวิตวันข้างหน้าจะดีขึ้นกว่าเดิมที่ยังไม่รู้ว่าเมื่อไรวันนั้นจะมาถึง แรงงานข้ามชาติส่วนใหญ่ไม่ต้องการงานหนัก ไม่เกียจคร้าน แต่ต้องการการถูกกระทำซ้ำซากทั้งการละเมิดสิทธิมนุษยชน สิทธิแรงงาน ด้วยเพราะพวกตนอยู่ในสถานะของกลุ่มคนชายขอบในชุมชนและสังคมไทย เช่น กรณีเรื่องการถูกนายจ้างยึดบัตร แรงงานข้ามชาติที่มีความต้องการเปลี่ยนงานมักจะมีปัญหาเรื่องนายจ้างไม่ยอมแจ้งยกเลิกการจ้างงาน และยึดบัตรประจำตัวแรงงานข้ามชาติไว้ทำให้แรงงานข้ามชาติที่จดทะเบียนแล้วต้องกลายเป็นเสมือนแรงงานเถื่อน ไม่สามารถไป

ทำงานที่อื่นอย่างถูกต้องตามประกาศของคณะรัฐมนตรี ซึ่งถ้าภายใน 7 วัน ถ้าไม่มีงานทำต้องถูกส่งกลับ ภายใน 15 วัน สาเหตุที่ต้องเปลี่ยนงานมาจากหลายปัจจัย เช่น ไม่พึงพอใจต่อสภาพการจ้างงานที่นายจ้างอาจจะพูดจาไม่ดี ดูด่าว่ากล่าว คุกคาม แคลน การละเมิดสิทธิแรงงานต่างๆ การมีเรื่องกับคนงานด้วยกัน ความต้องการย้ายไปทำงานกับนายจ้างที่ให้ค่าจ้างสูงกว่า หรือความต้องการย้ายไปทำงานที่เดียวกับ เพื่อน หรือญาติของตนเอง ซึ่งตามกฎหมายแรงงานข้ามชาติสามารถเปลี่ยนนายจ้างได้หากถูกกระทำดังกล่าว

เรื่องค่าจ้าง แรงงานข้ามชาติควรจะได้รับค่าจ้างตามประกาศค่าแรงงานขั้นต่ำของจังหวัด แต่ความเป็นจริงแรงงานมักได้รับค่าตอบแทนที่ต่ำกว่าที่ควรจะได้ และมักได้ค่าแรงไม่ตรงเวลา แม้ว่าแรงงานข้ามชาติจะมีการจดบันทึกการทำงานของตนเองไว้เมื่อตอนเข้ามาทำงานใหม่ๆ แต่เมื่ออยู่นานไปก็เลิกจดเพราะจดไปก็ไม่ได้ครบตามความเป็นจริง

ปัญหาเรื่องการถูกละเมิดสิทธิมนุษยชนและสิทธิแรงงาน แรงงานข้ามชาติบางคนนอกจากต้องทำงานหนักภายใต้สภาพแวดล้อมที่ไม่ดีแล้ว นายจ้างบางรายยังอาจกระทำการละเมิดสิทธิอื่นๆ เช่น การหน่วงเหนี่ยวกักขังบังคับให้ทำงานเกินเวลา ยึดบัตรประจำตัวของลูกจ้าง และในกรณีที่ร้ายแรงกว่านั้นอาจมีการทำร้ายร่างกาย การข่มขืน รวมถึงการทำร้ายจิตใจ เช่น การพูดจาดูถูกเหยียดหยาม การดูด่าว่ากล่าวอย่างรุนแรง เป็นต้น

การได้รับบาดเจ็บจากการทำงานเนื่องจากสิ่งแวดลอมที่ไม่ดี ไม่มีเวลาพักระหว่างทำงาน ทำให้เกิดโรคภัยต่างๆ เช่น โรคกระเพาะ โรคทางเดินหายใจ ปัญหาเรื่องเจ็บข้อ ปัญหาปัสสาวะไม่ออกเนื่องจากต้องอดทนไม่ปัสสาวะเป็นเวลานาน เป็นต้น อีกทั้งเรื่องการเข้าถึงระบบการรักษาพยาบาลของแรงงานข้ามชาติทั้งที่จดทะเบียนและแรงงานข้ามชาติที่ไม่ได้จดทะเบียน โดยแรงงานข้ามชาติที่ไม่ได้จดทะเบียนหากเจ็บป่วยถึงขั้นต้องให้หมอรักษา มักจะมีความยากลำบากในการไปพบแพทย์ เนื่องจากการไปไหนมาไหนในชุมชนต้องระมัดระวัง แรงงานส่วนนี้ ส่วนใหญ่จะไปใช้บริการของสถานเอนามัยประจำตำบลโคกขาม และหน่วยแพทย์อาสาสมัครขององค์กรเอกชนในพื้นที่ แต่ก็ยังมีปัญหาในเรื่องการเดินทาง ส่วนแรงงานข้ามชาติที่ได้รับการจดทะเบียน แม้ว่าจะสามารถไปใช้บริการในสถานพยาบาลที่ระบุไว้ในบัตรประกันสุขภาพ แต่ก็ยังมีปัญหาในเรื่องของการสื่อสารกับเจ้าหน้าที่ผู้รักษา แรงงานข้ามชาติส่วนใหญ่ไม่ว่าจะป่วยเป็นโรคอะไรก็ตาม มักจะได้รับการรักษาโดยเจ้าหน้าที่ให้ยาแก้ปวดลดไข้ พาราเซตามอล นอกจากนั้นยังมีปัญหาในเรื่องของความไม่สะดวกในการรับบริการเนื่องจากหากเป็นโรงพยาบาลของรัฐจะมีผู้ไปใช้บริการมากทั้งคนไทยและแรงงานข้ามชาติทำให้บางครั้งต้องรอเป็นเวลานาน อีกปัญหาที่พบก็คือแรงงานข้ามชาติส่วนหนึ่งที่ทำงานในกิจการขนาดใหญ่ กิจการบางกิจการจะจัดการเรื่องการจดทะเบียนแรงงานข้ามชาติให้ โดยเจ้าหน้าที่ของบริษัทเป็นผู้ดำเนินการ ซึ่งการระบุสถานพยาบาลที่แรงงาน

ข้ามชาติที่จดทะเบียนแล้วจะไปใช้บริการนั้น สถานบริการที่มีลักษณะที่ดำเนินการโดยเอกชนจะ
ได้ผลประโยชน์จากการมีจำนวนผู้มาจดทะเบียนจำนวนมาก โดยสถานบริการดังกล่าวจะแบ่ง
ผลประโยชน์ให้กับตัวแทนผู้ดำเนินการจดทะเบียน แต่เมื่อแรงงานข้ามชาติไปรับการรักษากับไม่ได้
รับการรักษาที่ดีเทียบเท่าสถานพยาบาลของรัฐ

และที่เป็นปัญหาใหญ่ที่แรงงานข้ามชาติต่างผวาหวาดกลัวอย่างมากคือ ปัญหาการ
ถูกระทำจากโจรผู้ร้ายที่มักจะเข้ามารีดไถ เงินทองของมีค่าจากพวกเขา ผู้ร้ายบางคนบางกลุ่ม
นอกจากหมายปองของมีค่าแล้ว การลวนลาม ช่มชู้ คุกคาม ก็เกิดขึ้นอย่างต่อเนื่อง แรงงานข้าม
ชาติที่ถูกระทำ แม้จะอยู่ในห้องของตนเอง แม้จะปิดประตูแล้วก็ไม่วายถูกระทำ เมื่อถูกระทำ
แล้วก็ไม่กล้าไปแจ้งความ เพราะไม่รู้ว่าถ้าไปแจ้งความแล้วจะได้รับความเป็นธรรมหรือจะถูกจับกุม
พวกเขาจึงต้องอยู่กันอย่างระมัดระวัง และหวาดระแวง แต่ต้องอยู่ พวกเขาเชื่อว่าคนไทยส่วนใหญ่ไม่
ชอบพวกเขา ไม่ชอบที่เขาเข้ามาอยู่ในเมืองไทยเป็นจำนวนมาก แต่เขาเหล่านั้นก็อยากให้คนไทยรู้
ว่า พวกเขาแค่เข้ามาทำงานหาเงินเท่านั้น เหมือนดังเช่นที่คนไทยอีกเป็นหมื่นเป็นแสนที่ไปขาย
แรงงานยังต่างแดน

ความจริงแล้วแรงงานข้ามชาติส่วนใหญ่ที่เข้ามาทำงานในเมืองไทยต่างก็ตั้งใจ
ทำงาน หวังว่าจะเก็บเงินเพื่อนำไปสร้างอนาคตในวันข้างหน้า การเข้ามาอยู่ในท่ามกลางผู้คนชาว
ไทย ทำให้แรงงานข้ามชาติเหล่านี้ต้องทำตัวเป็นคนที่ไม่เกะเกิบ ไม่กล้าออกไปไหนมาไหนอย่างคน
ไทย เมื่อเจอคนไทยก็แสดงความอ่อนน้อมถ่อมตน พยายามฝึกพูดภาษาไทยเพื่อจะได้สื่อสารกับ
คนไทยได้ แรงงานข้ามชาติส่วนใหญ่นับถือศาสนาพุทธ และกล่าวได้ว่าเคร่งครัดในการนับถือ
ศาสนามากกว่าคนไทยเสียอีก ซึ่งถ้าคนไทยมีโอกาสได้สัมผัสกับชีวิตของพวกเขา ก็จะรู้สึกว่าเขา
เขาก็เป็นคนคนหนึ่งที่บ้านจากเมืองมาทำงานแทนคนไทยในสาขาที่งานลักษณะดังกล่าว
แรงงานไทยไม่นิยมทำ ทำให้การประกอบอาชีพของคนไทยบางกลุ่มสามารถดำเนินงานต่อไปได้
แต่สำหรับคนไทยส่วนใหญ่มักจะไม่ค่อยเข้าใจ และมองว่าแรงงานข้ามชาตินั้นเป็นกลุ่มคนที่เข้ามา
แย่งงานคนไทยทำ เข้ามาแย่งใช้ทรัพยากรของคนไทย และก่อปัญหาด้านต่างๆให้กับสังคมไทย
เช่น ปัญหาด้านความมั่นคง ปัญหาด้านสาธารณสุข เป็นต้น การมีมุมมองเชิงลบต่อแรงงาน
ข้ามชาติของคนไทยทำให้ภายในชุมชนที่มีทั้งคนไทยและแรงงานข้ามชาติอาศัยอยู่ร่วมกัน ไม่ค่อย
มีความสัมพันธ์กัน ต่างคนต่างอยู่ ซึ่งเมื่อเกิดปัญหาขึ้นภายในชุมชนทำให้ปัญหานั้นๆไม่ได้รับการ
แก้ไขจากคนภายในชุมชนเอง แต่จะมีเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องเข้ามาแก้ปัญหา ซึ่งก็เป็นการแก้ปัญหา
แบบชั่วคราว ไม่สามารถแก้ปัญหาให้คลี่คลายหรือหมดไปได้อย่างยั่งยืน และยังคงเหลือความ
หวาดระแวงไม่ไว้วางใจกันระหว่างคนต่างเชื้อชาติสัญชาติ โดยเฉพาะแรงงานข้ามชาติหากพวก
เขาประสบปัญหา ก็ยากที่แก้ไขเยียวยา เนื่องจากพวกเขาไม่มีที่พึ่ง หรือคนที่จะช่วยแก้ไขปัญหาได้

โดยเฉพาะผู้คนจากหน่วยงานภาครัฐแรงงานข้ามชาติจะไม่กล้าไปขอความช่วยเหลือเพราะกลัวว่าถ้าไปพบก็อาจจะถูกจับ แม้เจ้าทุกข์จะเป็นแรงงานข้ามชาติที่มีบัตรถูกกฎหมายก็ไม่กล้าไปแจ้งความเพื่อปกป้องสิทธิและความปลอดภัยของตน

ส่วนทัศนคติของคนไทยต่อแรงงานข้ามชาติและความสัมพันธ์ระหว่างคนไทยกับแรงงานข้ามชาตินั้นจะมีทิศทางและขนาดที่ผันแปรกับผลประโยชน์ที่มีต่อแรงงานข้ามชาติ กล่าวคือกลุ่มคนที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการปัญหาการเข้ามาทำงานในพื้นที่ของแรงงานข้ามชาติ ส่วนหนึ่งมองว่าการเข้ามาทำงานของแรงงานข้ามชาติแม้จะทำให้เศรษฐกิจของจังหวัดสมุทรสาครขับเคลื่อนต่อไปได้ แต่ปัญหาที่ตามมาก็มีมาก ทั้งทางด้านความมั่นคง สงบเรียบร้อย ความเสี่ยงทางด้านสาธารณสุขโดยเฉพาะโรคภัยไข้เจ็บต่างๆที่ไม่เกิดขึ้นในประเทศไทยแล้วจะกลับมาเกิดขึ้นอีกครั้ง ทำให้หน่วยงานทั้งทางด้านความมั่นคงและทางด้านสาธารณสุขต้องทำงานมากขึ้น คนไทยในกลุ่มนี้อีกส่วนหนึ่งมองว่าแรงงานข้ามชาติที่เข้ามาทำงานในจังหวัดสมุทรสาครเป็นกลุ่มคนที่ด้อยโอกาส เป็นคนต่างถิ่นต่างภาษา เสี่ยงต่อการถูกละเมิดสิทธิ ทั้งสิทธิแรงงานและสิทธิมนุษยชน จะต้องให้ความช่วยเหลือโดยคิดว่าแรงงานข้ามชาติก็เป็นเพื่อนมนุษย์เหมือนกัน ต้องได้รับการปฏิบัติที่เป็นธรรมตามหลักสิทธิมนุษยชนและสิทธิแรงงาน

คนไทยทุกกลุ่มมองเห็นตรงกันว่าแรงงานข้ามชาติ โดยเฉพาะแรงงานข้ามชาติที่เป็นคนมอญ เป็นกลุ่มคนที่มีศรัทธาในพระพุทธศาสนา มาก ไปทำบุญมิได้ขาด โดยเฉพาะวัดที่มีเจดีย์ที่มีลักษณะเป็นศิลปะแบบมอญ แรงงานข้ามชาติจะไปทำบุญกันมาก แม้ไม่ใช่วันพระก็มักจะไปกราบไหว้ทำความสะอาดอยู่เสมอ ในการไปทำบุญนั้นก็มักแต่งกายอย่างงดงามตามวัฒนธรรมมอญ คนไทยมองว่าคนมอญนั้นนอกจากจะทำบุญเก่งแล้ว ยังเคร่งครัดในการปฏิบัติตัวต่อศาสนาอย่างมาก โดยเวลาไปวัด ผู้หญิงจะไม่เข้าไปในเขตพระอุโบสถ ส่วนผู้ชายแม้จะเข้าไปได้ แต่ก็จะต้องถอดรองเท้าออกก่อนเสมอ ซึ่งแตกต่างจากคนไทย วัดที่มีแรงงานข้ามชาติไปทำบุญมากคนไทยบางกลุ่มก็ค่อนข้างคิดว่าวัดไทยกลายเป็นวัดของคนมอญไปแล้ว

คนไทยในพื้นที่ตำบลโคกขามที่มีความใกล้ชิดกับแรงงานข้ามชาติ เช่น เจ้าของกิจการหอพัก คนดูแลหอ และร้านค้าในบริเวณหอพักจะทราบว่าปัญหาที่เกิดขึ้นที่เกี่ยวข้องกับแรงงานข้ามชาตินั้น แท้จริงแล้วปัญหาดังกล่าวผู้กระทำไม่ใช่คนไทยในพื้นที่ แต่แรงงานข้ามชาติผู้ที่มีลักษณะอ่อนน้อมถ่อมตน ไม่ก่อความวุ่นวายให้เกิดขึ้นในชุมชน อีกทั้งยังเป็นพุทธศาสนิกชนที่ดี ให้ความร่วมมือช่วยเหลือทางวัดทั้งกำลังแรงงานและกำลังเงินเมื่อทางวัดมีการจัดงานบุญขึ้น แต่แรงงานข้ามชาติเหล่านี้กลับถูกมองจากคนไทยบางส่วนที่ไม่มีโอกาสได้ใกล้ชิดกล่าวหาว่า เข้ามาแย่งงานคนไทยทำ เข้ามาก่อความไม่สงบ เข้ามาแย่งคนไทยใช้ทรัพยากรทางด้านการศึกษาและสาธารณสุข ทำให้ชุมชนโดยรวมเกิดความหวาดระแวงแรงงานข้ามชาติ ทั้งๆที่ความเป็นจริง

แรงงานข้ามชาติต่างหากที่ตกเป็นเหยื่อของคนไทยบางคนบางกลุ่ม กล่าวคือแรงงานข้ามชาติส่วนใหญ่ต้องทำงานหนัก มีเวลาพักผ่อนน้อย ถูกขูดรีดแรงงาน ถูกกดราคาค่าแรง การดำรงชีวิตภายในชุมชนหลายครั้งต้องเผชิญกับภัยอันตรายต่อชีวิตและทรัพย์สิน และเมื่อเกิดเหตุการณ์ร้ายๆ เกิดขึ้นกับพวกเขาแล้ว ก็ไม่มีใครหรือหน่วยงานใดที่จะช่วยแก้ไขปัญหาให้ได้ เนื่องจากแรงงานข้ามชาติเหล่านั้นรู้ตัวดีว่าการเป็นคนข้ามชาติคงยากที่จะไปร้องขอให้ใครมาให้ความปลอดภัยและยุติธรรม ขณะนี้แรงงานข้ามชาติที่อาศัยในชุมชนโคกขามต้องเผชิญกับมิชชันนารีคนไทยบางกลุ่มที่บางคนแอบอ้างตัวเป็นเจ้าของที่ดินตำรวจได้ทรัพย์สินและเงินของแรงงานข้ามชาติ มิชชันนารีบางคนก็แสดงตัวเป็นผู้ร้ายอย่างชัดเจน ทำการปล้นทรัพย์สินซึ่งหน้าทั้งในเคหะสถาน และนอกเคหะสถาน

ปัญหาที่คนไทยในพื้นที่มีความห่วงใยเกี่ยวกับแรงงานข้ามชาติในประเด็นเกี่ยวกับการที่แรงงานข้ามชาติสามารถเข้าถึงบริการ หรือ การอุปโภคบางอย่างโดยที่ไม่มีการควบคุมเท่าที่ควร เช่น การซื้อโทรศัพท์มือถือใช้ได้อย่างง่ายดาย การขับขี่ยานพาหนะ และอีกปัญหาหนึ่งที่คนไทยในชุมชนจะเป็นห่วงมากที่สุดก็คือการที่แรงงานข้ามชาติที่คลอเคลียในเมืองไทยที่เพิ่มจำนวนมากขึ้น คนไทยกลัวว่าเด็กเหล่านี้เมื่อโตขึ้นมาและยังอาศัยอยู่ในชุมชน อยู่ในเมืองไทยอาจจะก่อให้เกิดปัญหา ความมั่นคงทั้งทางด้านสังคมและวัฒนธรรม

การที่ผู้ติดตามแรงงานข้ามชาติซึ่งส่วนใหญ่ก็คือลูกของแรงงานข้ามชาติ มีโอกาสเข้าเรียนหนังสือในโรงเรียนร่วมกับเด็กคนไทย คนไทยบางส่วนไม่ได้รู้สึกอะไร แต่คนไทยบางส่วนก็มองว่าปัญหาการเพิ่มขึ้นของแรงงานข้ามชาติจะเพิ่มขึ้นอย่างมาก เนื่องจากการเข้ามาอยู่เมืองไทยนอกจากจะได้งานทำแล้ว ยังสามารถเข้าถึงระบบการศึกษาและการบริการทางด้านสาธารณสุขได้อย่างสะดวกสบาย ซึ่งอาจจะได้รับบริการที่ดีกว่าการอยู่ประเทศของตนเสียอีก

แม้คนไทยส่วนใหญ่จะไม่เห็นด้วยกับการมีแรงงานข้ามชาติเข้ามาทำงานในประเทศไทย มีทัศนคติที่ไม่ดีต่อแรงงานข้ามชาติ มองว่าแรงงานข้ามชาติเข้ามาสร้างปัญหาให้กับชุมชนเข้ามาแย่งคนไทยใช้ทรัพยากรและบริการต่างๆ ของรัฐ มีเพียงคนไทยกลุ่มน้อยเท่านั้นที่ได้ประโยชน์จากการเข้ามาทำงานของแรงงานข้ามชาติ ทำให้ความสัมพันธ์ระหว่างคนไทยในชุมชนและแรงงานข้ามชาติมีน้อยมาก แต่ก็อยู่กันแบบต่างคนต่างอยู่ไม่ค่อยมีปัญหากระทบกระทั่งกันโดยตรง และถึงแม้คนไทยจะมองว่าได้รับผลกระทบจากการเข้ามาของแรงงานข้ามชาติแต่คนไทยในชุมชนก็ไม่ได้ กระทำการอันใดเพื่อแก้ไขปัญหามุมของตนเอง เพราะผลกระทบที่เกิดขึ้นไม่ได้เกิดขึ้นกับตนเองโดยตรง จะมีก็เพียงแต่ความหวาดระแวงเท่านั้น แต่ถ้าหากแรงงานข้ามชาติถูกกระทำทั้งจากนายจ้างและมิชชันนารีคนไทย คนไทยส่วนใหญ่ก็ยังคงมีความเห็นอกเห็นใจต่อแรงงานข้ามชาติที่ถูกกระทำเหล่านั้น

6.3 การถูกละเมิดสิทธิมนุษยชนและสิทธิแรงงานของแรงงานข้ามชาติ

การที่แรงงานข้ามชาติในชุมชนตำบลโคกขามบางส่วนถูกใช้ทำงานหนัก จ่ายค่าแรงงานไม่ครบ การถูกหลอกทำบัตรปลอมให้ การถูกรีดไถจากมิชชันนารีคนไทย การถูกแสดง ความรังเกียจจากคนไทย ฯลฯ การถูกรกระทำต่างๆเหล่านี้แสดงให้เห็นว่าถ้าคนไทยบางส่วนใน พื้นที่กระทำต่อแรงงานข้ามชาติดังที่กล่าวไป อาจจะไม่เข้าใจคำว่าสิทธิมนุษยชน เพราะแนวคิด สิทธิมนุษยชนแม้จะเกิดมานานแล้วก็จริง แต่ก็ถูกนำไปเผยแพร่ให้ชาวบ้านเข้าใจถึงเนื้อหาสาระ น้อยมาก หากคนไทยเข้าใจแนวคิดสิทธิมนุษยชนมากขึ้น ปัญหาการละเมิดสิทธิมนุษยชนต่อ แรงงานข้ามชาติก็อาจจะลดลงได้ ในความเห็นของแวดวงวิชาการหรือองค์กรทั้งระดับประเทศ และ ระหว่างประเทศต่างมองว่ามนุษย์ทุกคนต่างมีสิทธิเรียกร้องสิทธิของตนเองตามกรอบของกฎหมาย เพื่อลดการถูกกดขี่เอาเปรียบ แต่ในความเป็นจริง ปัญหาแรงงานข้ามชาติถูกละเมิดสิทธินั้น พวกเขาต่างถูกกดทับจากปัจจัยต่างๆ มากมาย จนไม่มีเวทีที่จะให้ยื่นเพื่อเรียกร้องสิทธิดังกล่าว ถ้าคน ไทยในพื้นที่เข้าใจคำว่าสิทธิมนุษยชน ก็อาจจะช่วยให้คนที่เข้าใจไม่เหลือไปละเมิดสิทธิของใคร ซึ่ง จะช่วยให้ลดปัญหาการละเมิดสิทธิมนุษยชนในพื้นที่ลง

โดยปัจจัยที่กำหนดระดับการมีสิทธิของแรงงานข้ามชาติตามแนวคิดสิทธิมนุษยชน และสิทธิแรงงานนั้นมีหลายปัจจัย เช่น หลักกฎหมาย หลักศีลธรรมจรรยา และการบังคับใช้ กฎหมาย หากปัจจัยต่างๆดังกล่าวสามารถทำงานได้อย่างเต็มที่โดยมีคนในสังคมเป็นผู้ปฏิบัติตาม ผู้คนในสังคมก็จะมีสิทธิเสรีภาพในการดำรงชีวิตตามกรอบของกฎหมายและศีลธรรมอันดี แต่หาก ปัจจัยต่างๆที่กล่าวไปแล้วไม่สามารถทำหน้าที่ของตัวเองได้อย่างเต็มที่ ก็จะมีการถูกลิดรอนสิทธิ มนุษยชนและสิทธิแรงงานของคนบางกลุ่ม ซึ่งมีอำนาจต่อรองน้อยกว่า จากกลุ่มคนที่มีอำนาจ ต่อรองมากกว่า กรณีของแรงงานข้ามชาติในชุมชนตำบลโคกขามจัดว่าเป็นกลุ่มที่เสี่ยงต่อการถูก ละเมิดสิทธิมนุษยชนเพราะพวกเขาเหล่านั้นเป็นกลุ่มคนที่กฎหมายไทยให้ความคุ้มครองน้อย เนื่องจากเป็นกลุ่มคนที่หลบหนีเข้าเมืองผิดกฎหมาย แม้แรงงานข้ามชาติบางส่วนจะได้รับการจด ทะเบียนเป็นแรงงานข้ามชาติที่อนุญาตให้ทำงานได้ 1 ปี ตามมติคณะรัฐมนตรี แต่กฎหมายก็ไม่ได้ คุ้มครองสิทธิของแรงงานข้ามชาติอย่างเต็มที่ และการบังคับใช้กฎหมายกับแรงงานข้ามชาตินั้นก็ ยังมีช่องโหว่อยู่มาก ซึ่งเห็นได้จากการที่สื่อยังเสนอข่าวแรงงานข้ามชาติหลบหนีเข้าเมืองอย่าง ต่อเนื่อง มีคำถามเกิดขึ้นกับคนไทยในชุมชนว่าแรงงานข้ามชาติที่ไม่ได้ไปขึ้นทะเบียนตามมติ คณะรัฐมนตรีที่ถูกจับกุมเมื่อได้รับโทษในประเทศไทยแล้ว ถูกส่งกลับประเทศทั้งหมดหรือไม่ ส่วน ปัจจัยทางด้านศีลธรรมนั้นจะเห็นได้ว่ากลุ่มคนไทยที่เป็นนายจ้างแรงงานข้ามชาติส่วนใหญ่จ้าง แรงงานข้ามชาติเพราะความอยู่รอดของธุรกิจของตนเอง มีความต้องการจ้างแรงงานราคาถูก โดย

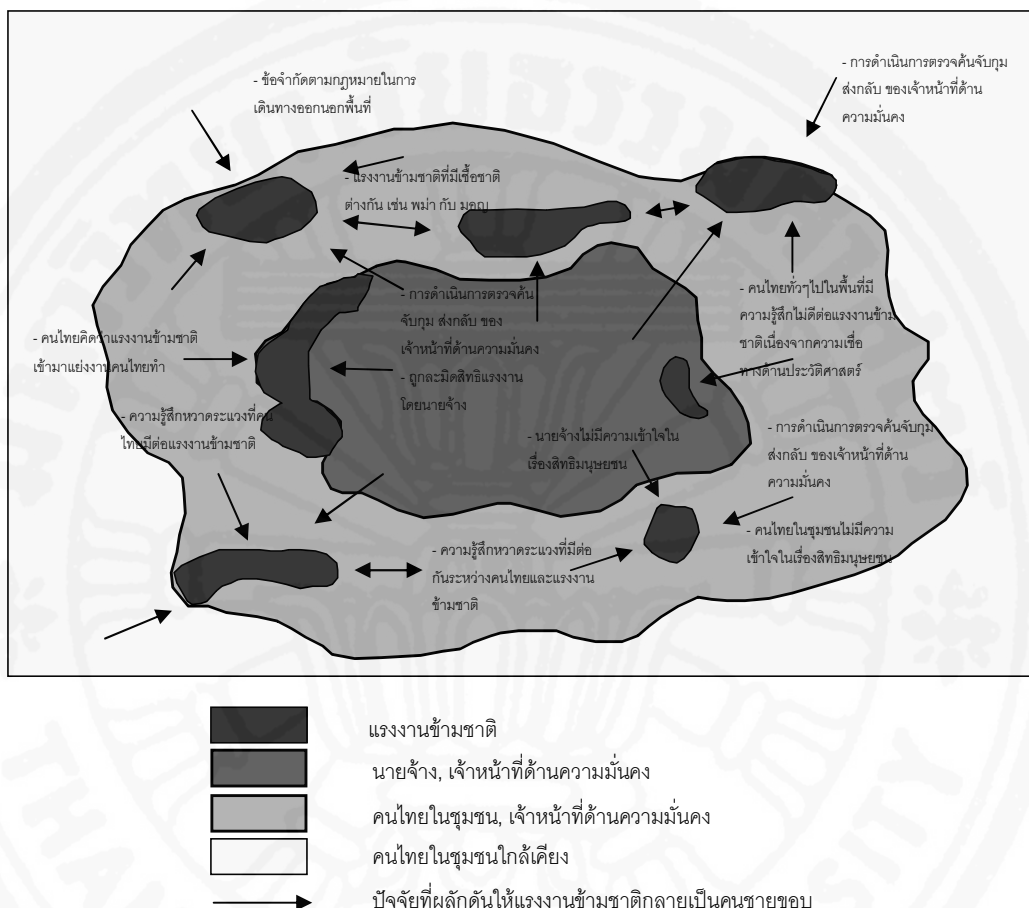
การสั่งแรงงานข้ามชาติเข้ามาตามเส้นทางหลบหนีเข้าเมืองผ่านกระบวนการนายหน้าค้ามนุษย์ที่ให้บริการด้านจัดหาคนมาทำงานในประเทศไทยโดยเฉพาะ เมื่อนายจ้างรับแรงงานข้ามชาติเข้ามาทำงานแล้วส่วนใหญ่ไม่ได้จัดสวัสดิการให้แรงงานข้ามชาติอย่างเหมาะสมเพราะเห็นว่าแรงงานข้ามชาติเหล่านั้นอยู่ในภาวะที่ต้องจ่ายอ้อม การเรียกร้องสิทธิแรงงานจากแรงงานข้ามชาติมีน้อยมาก บ้างก็ต่าง ๆ ที่กล่าวมาส่งผลให้แรงงานข้ามชาติถูกลิดรอนสิทธิมนุษยชนและสิทธิแรงงานอย่างต่อเนื่อง โดยปัจจุบันยังไม่ได้รับการแก้ไขให้ดีขึ้นกว่าเดิมมากนัก

6.4 สาเหตุของความเป็นชายขอบของแรงงานข้ามชาติ

ความเป็นชายขอบของแรงงานข้ามชาติแสดงออกโดยการถูกละเมิดสิทธิมนุษยชน และละเมิดสิทธิแรงงานซึ่งมีสาเหตุมาจากการถูกมองว่าเป็นแรงงานไร้ฝีมือราคาถูก หลบหนีเข้าเมืองมาเพราะต้องการมีรายได้ที่ดีกว่าเดิม การเป็นแรงงานข้ามชาติหลบหนีเข้าเมืองทำให้ออกกฎหมายของประเทศปลายทางไม่คุ้มครองสิทธิเสรีภาพของแรงงานข้ามชาติ และถึงแม้จะมีการออกกฎหมายให้นำแรงงานข้ามชาติที่เข้าเมืองผิดกฎหมายไปขึ้นทะเบียนเป็นแรงงานข้ามชาติถูกกฎหมาย แต่กฎหมายหรือระเบียบดังกล่าวก็ไม่สามารถคุ้มครองสิทธิขั้นพื้นฐานของแรงงานข้ามชาติได้อย่างครบถ้วน อีกทั้งการเข้ามาอยู่ในชุมชนที่เจ้าของพื้นที่มีวัฒนธรรม เชื้อชาติ ที่แตกต่างจากแรงงานข้ามชาติทำให้วัฒนธรรมหลักของเจ้าของพื้นที่เบียดขับวัฒนธรรมของแรงงานข้ามชาติให้ต้องอยู่ในขอบเขตหรือพื้นที่ที่จำกัด ไม่สามารถแสดงออกทางวัฒนธรรมได้อย่างมีอิสระ ซึ่งปัจจัยทั้งหลายดังกล่าวทำให้แรงงานข้ามชาติในชุมชนตำบลโคกขามต้องกลายเป็นกลุ่มคนชายขอบของชุมชน

ภาพที่ 25.

ปัจจัยที่ผลักดันให้แรงงานข้ามชาติในชุมชนตำบลโคกขามกลายเป็นคนชายขอบ

จากภาพที่ 25. จะเห็นว่าแรงงานข้ามชาติถูกปัจจัยต่างๆภายในชุมชนทำตนเองกลายเป็นกลุ่มคนชายขอบ โดยปัจจัยต่างๆเหล่านั้น ได้แก่ทัศนคติด้านลบที่มีต่อแรงงานข้ามชาติ การเป็นแรงงานข้ามชาติที่มีได้ไปจดทะเบียนเป็นแรงงานข้ามชาติถูกกฎหมาย การถูกมองว่าเป็นคนอื่นที่เข้ามาแย่งงานคนไทยทำ การเข้ามาแย่งใช้ทรัพยากรของคนไทย เป็นต้น ทำให้แรงงานข้ามชาติต้องจำกัดพื้นที่ของตนเองทั้งทางด้านกายภาพและด้านสิทธิ ทางด้านกายภาพนั้น แรงงานข้ามชาติมักจะใช้ชีวิตส่วนใหญ่ของตนอยู่ในที่ทำงานและที่อยู่อาศัยเท่านั้น การเดินทางไปไหนมาไหนภายในชุมชนมีขอบเขตจำกัด เพราะต้องระมัดระวังทั้งมิจฉาคนไทย และไม่ค่อยมีพื้นที่ให้ไปนอกจากวัดและตลาด และแม้แต่การอยู่ในพื้นที่ของตนเองก็ยังคงอาจถูกกระทำจากมิจฉาคนไทยได้ เนื่องจากเมื่อแรงงานข้ามชาติถูกกระทำมักไม่กล้าไปแจ้งความกับตำรวจเพราะกลัวว่าจะไม่ได้รับความเป็นธรรมด้วยเพราะรู้ตัวว่าพวกตนเป็นคนอื่นไม่ใช่ประชากรของไทย

การถูกผลักดันให้กลายเป็นคนชายขอบโดยทัศนคติด้านลบของคนไทยในชุมชนต่อแรงงานข้ามชาติ และนโยบายของรัฐไทยที่ยอมรับการมีแรงงานข้ามชาติแต่ไม่คุ้มครองสิทธิแรงงานข้ามชาติอย่างเท่าเทียมกับแรงงานไทยตามแนวคิดสิทธิมนุษยชน การเป็นกลุ่มคนชายขอบของแรงงานข้ามชาติทำให้เกิดปัญหาต่างๆตามมาทั้งกับแรงงานข้ามชาติเอง และชุมชนคนไทยที่อาศัยอยู่ร่วมกับแรงงานข้ามชาติ ในกรณีของแรงงานข้ามชาติการถูกผลักดันให้กลายเป็นคนชายขอบของพวกเขา ก่อให้เกิดการละเมิดสิทธิต่างๆ โดยไม่มีเจ้าหน้าที่จากทางการให้ความคุ้มครอง นอกจากองค์กรเอกชนที่เข้ามาช่วยเหลือ แต่ก็เป็นความช่วยเหลืออย่างจำกัด ด้วยขาดปัจจัยสนับสนุนทางด้านกำลังคน กำลังเงิน และข้อจำกัดของกฎหมาย รวมทั้งอิทธิพลต่างๆ จากผู้ที่มีส่วนได้ส่วนเสียกับแรงงานข้ามชาติ ส่วนกรณีคนไทยที่ได้รับผลกระทบจากกลุ่มคนชายขอบของแรงงานข้ามชาติ ก็คือผู้คนส่วนใหญ่ต้องอยู่ร่วมกับแรงงานข้ามชาติภายในชุมชนอย่างหวาดระแวง ไม่รู้ว่าแรงงานข้ามชาติอยู่ที่ไหนแน่นอน ไม่รู้ว่าถ้าเกิดเหตุร้ายที่แรงงานข้ามชาติเป็นก่อแล้วจะสามารถนำผู้กระทำผิดมาลงโทษได้หรือไม่ และที่สำคัญยังเกิดความขัดแย้งภายในชุมชน ระหว่างคนไทยที่ได้รับผลประโยชน์จากแรงงานข้ามชาติ และองค์กรที่ให้ความช่วยเหลือแรงงานข้ามชาติ แม้ความขัดแย้งจะยังไม่ก่อตัวเป็นรูปร่างหรือเหตุการณ์ที่ชัดเจน แต่ก็อยู่ในความรู้สึกของคนไทยส่วนใหญ่ในชุมชนที่ไม่ได้มีผลประโยชน์จากการมีอยู่ของแรงงานข้ามชาติ

ภาวะชายขอบของแรงงานข้ามชาติที่เกิดจากปัจจัยจากตัวแรงงานข้ามชาติเอง เช่น การไม่ใช่คนไทย การหลบหนีเข้าเมืองผิดกฎหมายและไม่ได้ไปขึ้นทะเบียนเป็นแรงงานที่ถูกต้อง เป็นเหตุผลที่แรงงานข้ามชาติส่วนใหญ่ยอมจำนนต่อความเป็นกลุ่มคนชายขอบถือเป็นการตอกย้ำให้พวกเขาไม่กล้าต่อสู้ในการเรียกร้องการคุ้มครองสิทธิเสรีภาพอย่างที่จะได้รับการคุ้มครองจากรัฐไทยตามกรอบของแนวคิดสิทธิมนุษยชนที่ไม่จำกัดว่ารัฐใดๆจะต้องคุ้มครองสิทธิมนุษยชนของผู้คนที่เป็นสมาชิกของรัฐนั้นๆเท่านั้นแต่หลักการสิทธิมนุษยชนมีขอบเขตในการคุ้มครองสิทธิมนุษยชนไปทุกที่ไม่มีพรมแดน จะเห็นได้ว่าการที่แรงงานข้ามชาติส่วนใหญ่ที่ถูกกระทำ ถูกละเมิดสิทธิต่างๆมักจะไม่กล้าไปเรียกร้องความเป็นธรรมจากหน่วยงานของรัฐไทยก็เพราะพวกเขาคิดว่าการที่พวกเขาไม่ใช่พลเมืองไทยคงจะไม่ได้รับการคุ้มครอง ซึ่งหากพวกเขาลุกขึ้นมาต่อสู้และเห็นคุณค่าของความเป็นมนุษย์ที่มีเท่าเทียมกับคนไทย เมื่อเกิดปัญหาถูกละเมิดพวกเขาก็ควรจะกล้าที่จะไปร้องเรียนเพื่อรักษาสิทธิของตนเอง การที่พวกเขาไม่กล้าก็จะทำให้ผู้ที่เป็นฝ่ายกระทำได้ใจ ไม่เกรงกลัวต่อกฎหมาย ผู้ที่ถูกกระทำก็อาจจะถูกกระทำซ้ำซากสร้างตอกย้ำให้พวกเขายังอยู่ในภาวะที่มีสิทธิเสรีภาพน้อยลงทุกที

6.5 กระบวนการปรับตัวของแรงงานข้ามชาติเพื่อให้สามารถดำรงชีวิตอยู่ได้

แรงงานข้ามชาติมีวิธีการปรับตัวให้สามารถอยู่ในชุมชนได้ โดยการฝึกพูดและฟังภาษาไทยให้เข้าใจ การอยู่รวมกันเป็นกลุ่มเพื่อช่วยเหลือกัน การให้ความร่วมมือกับชุมชนในด้านต่างๆ เช่น การใช้แรงงานช่วยงานวัดเมื่อทางวัดมีความต้องการ และการใช้บริการต่างๆจากนายหน้าซึ่งมีหน้าที่อำนวยความสะดวกในกรณีที่แรงงานข้ามชาติไม่สามารถดำเนินการเองได้ โดยกระบวนการปรับตัวดังกล่าวมีผลต่อการลดแรงผลักดันให้พวกเขากลายเป็นคนชายขอบ เพราะทำให้คนไทยมีทัศนคติต่อพวกเขาดีขึ้น เช่น คนไทยในพื้นที่มองว่าแรงงานข้ามชาติเชื้อชาติมอญเป็นกลุ่มคนที่มีความเลื่อมใสในพระพุทธศาสนามาก แต่งกายเข้าวัดสวดยาม ช่วยงานวัดสม่ำเสมอทั้งกำลังร่างกายและกำลังเงิน โดยการปฏิบัติดังกล่าวของแรงงานข้ามชาติกระทำโดยไม่ได้ถูกร้องขอจากทางวัดหรือทางชุมชน แต่พวกเขาเสนอตัวเพื่อช่วยเหลือเอง และกระทำอย่างเสมอต้นเสมอปลาย จนคนไทยรู้สึกคุ้นชินไม่แปลกแยกเมื่อเห็นแรงงานข้ามชาติชาวมอญมาใช้สถานที่วัด เป็นที่พบปะ ไหว้พระ ทำบุญ หรือกิจอื่นๆของแรงงานข้ามชาติที่มักจะนิยมมาร่วมตัวกันที่วัด นอกจากคนไทยจะคุ้นชินกับการกระทำดังกล่าวของแรงงานข้ามชาติชาวมอญแล้ว คนไทยส่วนใหญ่ยังมักจะพูดชมเชยแรงงานข้ามชาติทั้งที่ตั้งใจและไม่ตั้งใจว่าคนเหล่านี้เป็นคนที่ดีเลื่อมใสในพระพุทธศาสนามาก ซึ่งการที่คนไทยคิดอย่างนั้นกับแรงงานข้ามชาติชาวมอญ ก็ทำให้ชาวมอญมีพื้นที่ในชุมชนมากขึ้น เมื่อคนไทยพบคนมอญก็จะลดความรู้สึกต่อต้าน และมองด้วยทัศนคติที่ดีขึ้น

6.6 ข้อเสนอแนะต่อการแก้ปัญหาแรงงานข้ามชาติ

จากการศึกษาเรื่องชีวิตแรงงานข้ามชาติในชุมชนตำบลโคกขามในครั้งนี้ ผู้ศึกษาได้รับทราบข้อมูลเกี่ยวกับชีวิตแรงงานข้ามชาติที่อาศัยอยู่ในชุมชนตำบลโคกขามและข้อมูลจากคนไทยในพื้นที่ ซึ่งข้อมูลส่วนใหญ่เป็นปัญหาเรื่องการดำเนินชีวิตในชุมชนทั้งของแรงงานข้ามชาติและคนไทยที่ได้รับผลกระทบจากการมีแรงงานข้ามชาติเข้ามาอยู่ในชุมชน ผู้ศึกษาคิดว่าหากภาครัฐและชุมชนดำเนินการแก้ไขปัญหาดังกล่าวโดยเข้าใจสภาพปัญหาอย่างถ่องแท้ และวางแผนการแก้ปัญหาโดยได้รับความร่วมมือจากผู้คนทุกฝ่ายที่ได้รับผลกระทบจะทำให้การดำเนินการแก้ไขปัญหาได้ผลดีขึ้น ซึ่งในครั้งนี้ผู้ศึกษาได้เสนอแนวทางการบริหารจัดการปัญหาแรงงานข้ามชาติทั้งต่อภาครัฐและชุมชนดังนี้

6.6.1 ข้อเสนอแนะต่อรัฐถึงแนวทางการแก้ไขปัญหาแรงงานข้ามชาติ

รัฐบาลและคนไทยควรเปิดใจยอมรับว่าแรงงานข้ามชาติช่วยให้ระบบเศรษฐกิจของไทยสามารถเจริญเติบโตต่อไปได้โดยเป็นผู้เกื้อหนุนปัจจัยเศรษฐกิจด้านแรงงาน และรับฟังปัญหาของคนไทยในสังคมแต่ละฝ่ายทั้งผู้ที่ได้รับผลประโยชน์จากแรงงานข้ามชาติ และผู้ที่ไม่ได้ผลประโยชน์ เพื่อให้เกิดนโยบายหรือมาตรการที่สามารถเป็นที่ยอมรับของผู้คนทุกกลุ่มในสังคมที่ได้รับผลกระทบจากการเข้ามาของแรงงานข้ามชาติทั้งทางบวกและลบ แนวทางการแก้ปัญหาจึงควรปรับมุมมอง ทักษะคติ ความรู้ความเข้าใจของแต่ละฝ่ายที่เกี่ยวข้องกับแรงงานข้ามชาติ โดยหน่วยงานของรัฐ หรือรัฐเองควรเสนอแนะนโยบายที่สามารถควบคุมแรงงานข้ามชาติอยู่ในกรอบของกฎหมายตามแนวคิดความมั่นคงของประเทศที่เหมาะสม และควรมีมาตรการบังคับให้ภาคธุรกิจที่มีความต้องการจ้างแรงงานข้ามชาติให้มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับเรื่องสิทธิมนุษยชน และส่งเสริมให้ภาคธุรกิจดังกล่าวปฏิบัติตามแนวทางอย่างเป็นธรรมตามกรอบของกฎหมายคุ้มครองแรงงาน โดยมีแนวทางที่เป็นรูปธรรมดังนี้

1) รัฐบาลควรมีนโยบายปราบปรามขบวนการนายหน้านำพาแรงงานข้ามชาติเข้าประเทศไทยอย่างจริงจัง โดยกำหนดบทลงโทษที่รุนแรงต่อนายหน้า และเจ้าหน้าที่คนไทยที่ไม่ปฏิบัติตามกฎหมาย ปลดปล่อยละเลย และมีส่วนร่วมในกระบวนการนำพาแรงงานข้ามชาติเข้าประเทศ

2) รัฐบาลควรนำเข้าแรงงานข้ามชาติที่ต้องการเข้ามาทำงานในประเทศไทยตามความต้องการของผู้ประกอบการไทย โดยการทำข้อตกลงกับประเทศเพื่อนบ้านเรื่องการให้ประเทศเพื่อนบ้านอำนวยความสะดวกให้กับประชาชนของตนที่ต้องการเข้ามาทำงานยังประเทศไทยมากขึ้น ทะเบียนแสดงความต้องการ และรัฐไทยจะนำเข้าแรงงานที่ได้รับการขึ้นทะเบียนที่ประเทศต้นทางนั้นตามความต้องการของผู้ประกอบการไทยที่มากขึ้นทะเบียนแสดงความต้องการไว้

3) รัฐควรมีนโยบายส่งเสริมให้มีบริษัทเอกชนที่จดทะเบียนถูกต้องตามกฎหมาย ดำเนินธุรกิจเกี่ยวกับการจัดหาแรงงานข้ามชาติมาให้ผู้ประกอบการไทยที่มีความต้องการจ้างแรงงานข้ามชาติ โดยบริษัทดังกล่าวจะเป็นผู้อำนวยความสะดวกให้ทั้งกับแรงงานข้ามชาติและผู้ประกอบการ เช่น กรณีที่แรงงานข้ามชาติไม่มีค่าใช้จ่ายในการเดินทางเข้ามายังประเทศไทย บริษัทดังกล่าวจะจัดให้บริการเงินกู้ดอกเบี้ยคิดในอัตราที่กฎหมายกำหนด เป็นต้น

4) รัฐควรยกเลิกนโยบายการให้ผู้ประกอบการนำแรงงานข้ามชาติไปขึ้นทะเบียนเพื่อให้ได้รับการอนุญาตทำงานอยู่ในประเทศไทยแบบปีต่อปี แต่รัฐควรดำเนินการกับแรงงานข้ามชาติสัญชาติ พม่า ลาว และกัมพูชา โดยการให้แรงงานข้ามชาติที่ต้องการมาทำงานที่ประเทศไทย ทำหนังสือเดินทางและขอวีซ่าเพื่อมาทำงาน โดยแรงงานข้ามชาติที่ได้รับการอนุญาตให้เข้าประเทศ

ไทยสามารถเดินทางไปไหนมาไหนได้โดยอิสระ ส่วนระยะเวลาอนุญาตให้อยู่ในเมืองไทยนั้นให้อนุญาตตามความเหมาะสม สำหรับแรงงานข้ามชาติจากประเทศพม่าที่เป็นชนกลุ่มน้อย เช่น มอญ กะเหรี่ยง รัฐควรจัดตั้งศูนย์ประสานงานเพื่อการเข้ามาทำงานยังประเทศไทยอย่างถูกต้องกฎหมาย โดยออกกฎระเบียบที่เหมาะสมรองรับหน่วยงานดังกล่าว

6.6.2 ข้อเสนอแนะต่อชุมชนถึงแนวทางการแก้ไขปัญหาแรงงานข้ามชาติ

1) บุรณาการให้หน่วยงานต่างๆที่เกี่ยวข้องกับการแก้ไขปัญหาแรงงานข้ามชาติทำงานร่วมกันโดยอยู่บนพื้นฐานของข้อเท็จจริง ขอความร่วมมือจากคนทุกกลุ่ม ให้ข่าวสารและรับข้อมูลข่าวสารจากประชาชนที่เป็นเจ้าของพื้นที่ เพื่อแก้ไขปัญหาร่วมกัน โดยหน่วยงานที่เป็นตัวแทนของประชาชนในชุมชน เช่น กำนันผู้ใหญ่บ้าน องค์การบริหารส่วนตำบล ควรจัดเวทีให้ชาวบ้านและกลุ่มคนต่างๆที่เกี่ยวข้องกับปัญหาแรงงานข้ามชาติทั้งกลุ่มคนที่มีผลประโยชน์กับแรงงานข้ามชาติและกลุ่มที่ไม่มีผลประโยชน์แต่ได้รับผลกระทบจากรองานข้ามชาติได้มาพบปะเพื่อแลกเปลี่ยนความคิดเห็นเพื่อสร้างแนวทางการแก้ปัญหาร่วมกัน เพื่อให้ชุมชนได้รับการแก้ไขปัญหาอย่างยั่งยืนในระยะยาวต่อไป

2) องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นควรส่งเสริมให้มีการจัดเวทีสัมมนาเกี่ยวกับเรื่องสิทธิมนุษยชนโดยเชิญกลุ่มคนต่างๆในชุมชนมาร่วมแสดงความคิดเห็น เช่น กลุ่มนายจ้าง นายหน้าแรงงานข้ามชาติ และคนไทยทั่วไป

3) ควรจัดให้มีโรงเรียนที่เปิดสอนเฉพาะเด็กที่เป็นคนข้ามชาติ เพื่อให้การจัดหลักสูตรเอื้อให้เด็กที่เข้าเรียนสามารถกลับไปเรียนต่อในประเทศของตนได้ เนื่องจากหากเรียนร่วมกับเด็กคนไทย อาจจะได้ประโยชน์จากการได้เรียนภาษาไทย แต่ต้องไม่ลืมว่าเด็กเหล่านี้ได้รับอนุญาตให้อยู่ในเมืองไทยในฐานะผู้ติดตามได้เป็นการชั่วคราวเท่านั้น นอกจากนั้นยังเป็นการลดแรงเสียดทานความไม่พอใจของชาวบ้านและผู้ปฏิบัติงานด้านการศึกษาได้ในระดับหนึ่ง โดยโรงเรียนที่เปิดสอนเฉพาะเด็กที่เป็นผู้ติดตามแรงงานข้ามชาตินั้นควรเกิดมาจากความร่วมมือระหว่าง รัฐบาลไทย และองค์การระหว่างประเทศเพื่อให้เด็กเหล่านั้นได้รับความมั่นใจว่าการศึกษาที่ได้รับไปนั้นจะสามารถนำไปต่อยอดได้ ไม่ว่าจะเป็นการไปศึกษาต่อที่ประเทศของตน หรือการไปทำงานในอนาคต โครงการดังกล่าวควรแจ้งให้คนไทยในชุมชนรับทราบ และรับฟังความคิดเห็นจากคนไทยในชุมชนด้วย ว่ารูปแบบควรเป็นเช่นไร สถานที่ตรงไหน มีกฎระเบียบอย่างไรบ้าง ที่สำคัญที่สุดต้องให้ข้อมูลกับคนไทยว่าทำไมจึงควรให้การศึกษาแก่คนอย่างเท่าเทียม

4) คณะกรรมการคุ้มครองเด็กจังหวัดสมุทรสาครควรมีนโยบายและแนวทางปฏิบัติในการช่วยเหลือคุ้มครองสิทธิของเด็กที่เป็นผู้ติดตามแรงงานข้ามชาติในพื้นที่ โดยไม่เลือกปฏิบัติ

6.7 ข้อเสนอแนะสำหรับแนวทางการศึกษาเกี่ยวกับประเด็นแรงงานข้ามชาติ

การศึกษาเกี่ยวกับชีวิตแรงงานข้ามชาติในชุมชนชนบทไทยเพื่อจะหาคำตอบว่าชีวิตแรงงานข้ามชาติเป็นอย่างไร และคนไทยในชุมชนที่มีแรงงานข้ามชาติเข้ามาทำงานและอยู่อาศัยได้รับผลจากการมีแรงงานข้ามชาติเข้ามาอย่างไร คนไทยเหล่านั้นมีความคิดเกี่ยวกับแรงงานข้ามชาติอย่างไร เพื่อนำผลการศึกษาที่ได้ไปเป็นแนวทางในการวางแผนการบริหารจัดการแรงงานข้ามชาติของชุมชน เพื่อลดความรุนแรงของปัญหา และส่งเสริมให้เกิดความเข้าใจระหว่างคนไทยกับแรงงานข้ามชาติเพื่อการอยู่ร่วมกันอย่างสันติสุขในชุมชน และเพื่อให้เป็นประโยชน์ในการศึกษาเรื่องชีวิตแรงงานข้ามชาติต่อไปในอนาคตจึงมีข้อเสนอแนะดังนี้

1) ควรมีการศึกษาเกี่ยวกับรูปแบบของนโยบายและวิธีการแก้ปัญหาแรงงานข้ามชาติในระดับชุมชนว่า นโยบายและวิธีการแก้ปัญหาที่ผ่านมาเป็นอย่างไร และวิธีการแก้ปัญหาหรือนโยบายแบบไหนที่จะสามารถบริหารจัดการปัญหาแรงงานข้ามชาติในชุมชนได้อย่างมีประสิทธิภาพ และมีความยั่งยืน

2) ควรมีการศึกษาเชิงเปรียบเทียบระหว่างชุมชนชนบทไทยที่มีแรงงานข้ามชาติไปทำงานเป็นจำนวนมาก ว่าชีวิตแรงงานข้ามชาติมีความแตกต่างกันหรือไม่ ถ้ามีความแตกต่างอะไรเป็นปัจจัยกำหนดความแตกต่างดังกล่าว เช่น ศึกษาเปรียบเทียบชุมชนที่มีแรงงานข้ามชาติไปทำงานอยู่เป็นจำนวนมากในภาคกลาง ภาคเหนือ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และภาคใต้ เป็นต้น

สำนักหอสมุด